

Euroopan unionin virallinen lehti

C 153

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

64. vuosikerta

29. huhtikuuta 2021

Sisältö

IV *Tiedotteet*

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDOTTEET

Euroopan komissio

2021/C 153/01

Komission tiedonanto – Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat 1

FI

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDOTTEET

EUROOPAN KOMISSIO

KOMISSION TIEDONANTO

Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat

(2021/C 153/01)

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
1. JOHDANTO	3
2. SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT	4
2.1 Alueellisen tuen soveltamisala	4
2.2 Määritelmät	6
3. ILMOITUSTA EDELLYTTÄVÄ ALUEELLINEN TUKI	9
4. AVUSTUSKELPOISET KUSTANNUKSET	9
4.1 Investointituki	9
4.1.1 Investointikustannusten perusteella lasketut tukikelpoiset kustannukset	10
4.1.2 Palkkakustannusten perusteella lasketut tukikelpoiset kustannukset	10
4.2 Toimintatuki	11
5. ALUEELLISEN TUEN SOVELTUVUUDEN ARVIOINTI	11
5.1 Aluekehityksen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistäminen	11
5.1.1 Investointitukiohjelmat	12
5.1.2 Ilmoitusta edellyttävä yksittäinen investointituki	12
5.1.3 Toimintatukiohjelmat	13
5.2 Kannustava vaikutus	14
5.2.1 Investointituki	14
5.2.2 Toimintatukiohjelmat	15
5.3 Tukitoimenpiteiden tarve	15
5.4 Alueellisen tuen tarkoituksenmukaisuus	16
5.4.1 Asianmukaisuus verrattuna vaihtoehtoisin politiikan välineisiin	16
5.4.2 Asianmukaisuus verrattuna muihin tukivälineisiin	16

5.5	Tukimäärän oikeasuhteisuus (tuen rajaaminen vähimmäismäärään)	17
5.5.1	Investointituki	17
5.5.2	Toimintatukiohjelmat	18
5.6	Kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien kohtuuttomien kielteisten vaikutusten välttäminen	18
5.6.1	Yleisiä näkökohtia	18
5.6.2	Kilpailua ja kauppaa selvästi haittaavat vaikutukset	20
5.6.3	Investointitukiohjelmat	20
5.6.4	Ilmoitusta edellyttävä yksittäinen investointituki	21
5.6.5	Toimintatukiohjelmat	22
5.7	Avoimuus	23
6.	ARVIOINTI	23
7.	ALUETUKIKARTAT	24
7.1	Alueelliseen tukeen oikeutettujen alueiden väestökattavuus	25
7.2	Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan poikkeus	25
7.3	Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeus	26
7.3.1	Ennalta määritellyt c-alueet	26
7.3.2	Ennalta määrittelemättömät c-alueet	27
7.4	Alueelliseen investointitukeen sovellettavat tuen enimmäisintensiteetit	28
7.4.1	A-alueiden tuen enimmäisintensiteetit	28
7.4.2	C-alueiden tuen enimmäisintensiteetit	29
7.4.3	Pk-yritysten korotetut tuki-intensiteetit	29
7.4.4	Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston tuensaajiksi nimettyjen alueiden korotetut tuki-intensiteetit	29
7.4.5	Väestökadosta kärsivien alueiden korotetut tuki-intensiteetit	29
7.5	Aluetukikarttojen ilmoittaminen ja arviointi	29
7.6	Muutokset	30
7.6.1	Väestökattavuusmarginaali	30
7.6.2	Väliarviointi	30
8.	VUOSILLE 2014–2020 ANNETTujen ALUEELLISIA VALTIONTUKIA KOSKEVIEN SUUNTAVIIVOJEN MUUTTAMINEN	30
9.	ALUETUKISÄÄNTÖJEN SOVELTAMISALA	30
10.	RAPORTOINTI JA SEURANTA	31
11.	TARKISTAMINEN	31

1. JOHDANTO

1. Komissio voi katsoa seuraavanlaiset valtiontuet sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan nojalla:

- a) valtiontuki taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma, sekä kehityksen edistämiseen perussopimuksen 349 artiklassa tarkoitetuilla alueilla; ja
- b) valtiontuki tiettyjen Euroopan unionin talousalueiden kehityksen edistämiseen ⁽¹⁾.

Tällaista valtiontukea kutsutaan alueelliseksi valtiontueksi.

2. Näillä suuntaviivoilla asetetaan edellytykset, joiden täyttyessä alueellisen tuen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille. Niillä vahvistetaan myös kriteerit niiden alueiden määrittämiseksi, jotka täyttävät perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan mukaiset soveltuvuusedellytykset.

3. Alueellista tukea koskevan valtiontukien valvonnan ensisijainen tavoite on varmistaa, että aluekehitykselle ja alueelliselle yhteenkuuluvuudelle ⁽²⁾ myönnetty tuki ei vaikuta jäsenvaltioiden välisiin kaupankäynnin edellytyksiin kohtuuttoman haitallisesti ⁽³⁾. Sillä pyritään erityisesti estämään tukikiipailu, joka voi aiheutua, kun jäsenvaltiot pyrkivät houkuttelemaan yrityksiä EU:n tukialueille tai säilyttämään ne siellä, ja rajoittamaan kauppaa ja kilpailuun kohdistuvat aluetuen vaikutukset pienimpään mahdolliseen.

4. Aluekehityksen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoite erottaa alueellisen tuen muista tukimuodoista, joita ovat tuki tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin, työllisyystuki, koulutustuki sekä energia- tai ympäristönsuojelutuki. Näillä tukimuodoilla tavoitellaan muita perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisia taloudellista kehitystä koskevia tavoitteita. Eräissä tapauksissa kyseisten muiden tukimuotojen osalta sallitaan korkeampi tuki-intensiteetti, kun tuki myönnetään tukialueille sijoittautuneille yrityksille niiden kyseisillä alueilla kohtaamien erityisten vaikeuksien vuoksi ⁽⁴⁾.

5. Alueellinen tuki voi olla tehokasta ainoastaan silloin, kun sitä käytetään säästeliäästi ja oikeassa suhteessa ongelmiin ja sen myöntäminen keskittyy tukialueisiin EU:ssa ⁽⁵⁾. Erityisesti sallittujen tuen enimmäismäärien olisi vastattava kyseessä olevien alueiden kehitykseen vaikuttavien ongelmien laajuutta. Tukialueen kehittämisessä tuella saavutettavien etujen on oltava suurempia kuin tuesta mahdollisesti aiheutuva kilpailun ja kaupan vääristyminen ⁽⁶⁾. Tuella saavutettavien myönteisten vaikutusten painoarvo vaihtelee todennäköisesti perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisen poikkeuksen mukaan siten, että erityisen epäedullisessa asemassa olevilla, 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamisalaan kuuluvilla alueilla voidaan hyväksyä kilpailun suurempi vääristyminen kuin 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamisalaan kuuluvilla alueilla ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla aluetukikelpoiset alueet eli a-alueet ovat usein erityisen epäedullisessa asemassa EU:ssa taloudellisen kehityksen kannalta. Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla aluetukikelpoiset alueet eli c-alueet ovat myös epäedullisessa asemassa mutta vähemmässä määrin.

⁽²⁾ Perussopimuksen 174 artiklan ensimmäisessä ja toisessa kohdassa todetaan seuraavaa: "Edistääkseen koko unionin sopusointuista kehitystä unioni kehittää ja harjoittaa toimintaansa taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseksi. Unioni pyrkii erityisesti vähentämään alueiden välisiä kehityseroja sekä muita heikommassa asemassa olevien alueiden jälkeenjääneisyyttä."

⁽³⁾ Kun näissä suuntaviivoissa mainitaan 'jäsenvaltiot', komissio tarkoittaa myös Pohjois-Irlannin aluetta, kuten Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen liitteenä olevassa Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa on sovittu.

⁽⁴⁾ Tämän vuoksi näihin tarkoituksiin myönnetyn tuen enimmäisintensiteetin alueellisia korotuksia ei katsota alueelliseksi tueksi.

⁽⁵⁾ Jäsenvaltiot voivat määrittää kyseiset alueet aluetukikartassa jaksossa 7 vahvistettujen edellytysten perusteella.

⁽⁶⁾ Ks. yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 17.9.1980, Philip Morris Holland BV v. Euroopan yhteisöjen komissio, asia 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, 17 kohta, ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 14.1.1997, Espanja v. komissio, C-169/95, ECLI:EU:C:1997:10, 20 kohta.

⁽⁷⁾ Ks. yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 12.12.1996, AUFFASS ja AKT v. komissio, T-380/94, ECLI:EU:T:1996:195, 54 kohta.

6. Alueellinen tuki voi olla tehokasta edistettäessä tai helpotettaessa tukialueiden taloudellista kehitystä ainoastaan silloin, kun se myönnetään lisäinvestointien tai taloudellisen toiminnan edistämiseksi kyseisillä alueilla. Tietyissä erittäin rajoitetuissa, tarkoin määritellyissä tapauksissa näiden alueiden kohtaamat esteet, jotka liittyvät taloudellisen toiminnan houkuttelemiseen tai säilyttämiseen, voivat olla niin vaikeita tai pysyviä, että investointituki ei ehkä riitä alueen kehittämiseen. Tässä tilanteessa alueellisia investointitukia voidaan täydentää alueellisella toimintatuella.

7. Komissio käynnisti vuonna 2019 aluetukikehyksen arvioinnin selvittääkseen, ovatko alueellisia tukia koskevat suuntaviivat edelleen tarkoitukseensa sopivat. Tulokset ⁽⁸⁾ osoittivat, että säännöt toimivat periaatteessa hyvin mutta niitä on joiltakin osin parannettava, jotta ne vastaavat talouden kehitystä. Komissio voi ottaa myös huomioon Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ⁽⁹⁾, Euroopan uuden teollisuusstrategian ⁽¹⁰⁾ ja tiedonannon Euroopan digitaalisen tulevaisuuden rakentamisesta ⁽¹¹⁾ arvioidessaan alueellisen tuen vaikutusta. Tämä edellyttää joidenkin muutosten tekemistä sääntöihin. Tässä yhteydessä tarkistetaan myös muita valtiontukisääntöjä, ja komissio kiinnittää erityistä huomiota temaattisten suuntaviivojen soveltamisaloihin sekä mahdollisuuden yhdistää erityyppisiä tukia samaan investointiin. Tässä mielessä tukea uusiin ympäristöstävällisiin teknologioihin tehtäviin alkuinvestointeihin, jotka edistävät teollisuuden tuotantoprosessien hiilestä irtautumista, mukaan lukien energiantensiiviset teollisuudenalat, kuten terästeollisuus, voidaan arvioida tukikohteiden erityisominaisuuksien perusteella soveltaen erityisesti tutkimusta, kehittämistä ja innovointia tai ympäristönsuojelua ja energia-alaa koskevia valtiontukisääntöjä. Aluetukea voidaan yhdistää myös muihin tukimuotoihin. Esimerkiksi samassa investointihankkeessa on mahdollista yhdistää aluetukea ympäristönsuojelua ja energia-alaa koskevien valtiontukisääntöjen mukaiseen tukeen, jos kyseinen investointihanke edistää tukialueen kehittämistä ja samalla parantaa ympäristönsuojelun tasoa siinä määrin, että investointi tai sen osa täyttää sekä temaattisten tuen edellytykset että molempien sääntökokonaisuuksien vaatimukset. Tällä tavoin jäsenvaltiot voivat luoda kannustimia molempien tavoitteiden saavuttamiseen optimaalisella tavalla välttämällä samalla ylikompensatiota. Komissio on sisällyttänyt näihin suuntaviivoihin myös erityissäännöksiä, joilla helpotetaan tukea oikeudenmukaisen siirtymän rahaston yhteydessä koheesioperiaatteiden mukaisesti. Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto on yksi oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin osatekijöistä, joka toteutetaan koheesipolitiikan puitteissa ⁽¹²⁾ ja jolla puututaan sosiaalisiin, taloudellisiin ja ympäristöön liittyviin seurauksiin, joita voi liittyä kunnianhimoiseen tavoitteeseen siirtyä ilmastoneutraaliin unioniin vuoteen 2050 mennessä. Rahaston tavoitteena on lieventää ilmastosiirtymän kielteisiä vaikutuksia tukemalla alueita ja työntekijöitä, joihin siirtymä vaikuttaa eniten, ja edistää tasapainoista sosioekonomista kehitystä.

8. Vastauksena covid-19-pandemian luomiin talouden häiriöihin komissio on ottanut käyttöön kohdennettuja välineitä, esimerkiksi tilapäiset valtiontukipuitteet ⁽¹³⁾. Pandemian vaikutukset tietyillä alueilla voivat olla pidempikestoisia kuin toisilla. Tällä hetkellä on kuitenkin liian aikaista ennustaa, millaisia vaikutuksia pandemiaalla on keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, ja määrittää, mihin alueisiin ne erityisesti kohdistuvat. Komissio aikoo siksi tehdä vuonna 2023 aluetukikarttojen väliarvioinnin, jossa otetaan huomioon uusimmat saatavilla olevat tilastotiedot.

2. SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

2.1 Alueellisen tuen soveltamisala

9. Näissä suuntaviivoissa esitetyjä edellytyksiä voidaan soveltaa sekä ilmoitusta edellyttäviin aluetukiohjelmiin että yksittäisiin tukiin.

10. Näitä suuntaviivoja ei sovelleta teräs- ⁽¹⁴⁾, ruskohiili- ⁽¹⁵⁾ ja kivihiiliteollisuudelle ⁽¹⁶⁾ myönnettyyn valtiontukeen.

⁽⁸⁾ Ks. toimivuustarkastuksen tuloksista 30. lokakuuta 2020 annettu komission yksiköiden valmisteluasiakirja – SWD(2020) 257 final.

⁽⁹⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, 11. joulukuuta 2019 – COM(2019) 640 final.

⁽¹⁰⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, 10. maaliskuuta 2020 – COM(2020) 102 final.

⁽¹¹⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, 19. helmikuuta 2020 – COM(2020) 67 final.

⁽¹²⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta, COM(2020) 22 final.

⁽¹³⁾ EUVL C 91 I, 20.3.2020, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Sellaisena kuin se on määritelty liitteessä VI.

⁽¹⁵⁾ 'Ruskohiilellä' tarkoitetaan Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission kansainvälisessä hiililuokitusjärjestelmässä määriteltyä alhaisen laatuluokan C hiiltä tai ortoligniihtä ja alhaisen laatuluokan B hiiltä tai metaligniittä.

⁽¹⁶⁾ 'Kivihiilellä' tarkoitetaan Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission kansainvälisessä hiililuokitusjärjestelmässä määriteltyihin ja kilpailukyvyttömiin kivihiilikaivosten sulkemisen helpottamiseksi annettavasta valtiontuesta 10 päivänä joulukuuta 2010 annetussa neuvoston päätöksessä (EUVL L 336, 21.12.2010, s. 24) selvennettyihin luokkiin A ja B kuuluvaa korkean, keskitason ja alhaisen laatuluokan kivihiiltä.

11. Komissio soveltaa näissä suuntaviivoissa vahvistettuja periaatteita alueelliseen tukeen kaikilla muilla taloudellisen toiminnan aloilla paitsi aloilla, joihin sovelletaan erityisiä valtiontukisääntöjä. Näitä ovat kalastus ja vesiviljely⁽¹⁷⁾, maatalous⁽¹⁸⁾, liikenne⁽¹⁹⁾, laajakaista⁽²⁰⁾ ja energia⁽²¹⁾, ellei valtiontukea myönnetä näillä aloilla osana horisontaalista alueellista toimintatukiohjelmaa.

12. Komissio soveltaa näissä suuntaviivoissa vahvistettuja periaatteita muiksi kuin maataloustuotteiksi jalostettavien maataloustuotteiden jalostamiseen ja kaupan pitämiseen ja tukitoimenpiteisiin, joilla tuetaan toimintoja, jotka eivät kuulu perussopimuksen 42 artiklan soveltamisalaan mutta joita joko yhteisrahoitetaan Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto)⁽²²⁾ tai jotka myönnetään näille yhteisrahoitetuille toimenpiteille ylimääräisenä kansallisena rahoituksena, ellei alakohtaisissa säännöissä määrätä toisin.

13. Investointeihin tai taloudellisen toiminnan säilyttämiseen tukialueella liittyvät alueelliset rajoitteet vaikuttavat yleensä vähemmän suuriin yrityksiin kuin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yritykset). Ensinnäkin suurten yritysten on helpompi saada pääomaa ja luottoa maailmanlaajuisilla markkinoilla, eikä tukialueen rajoitetumpi rahoituspalvelujen tarjonta sen vuoksi haittaa niitä yhtä paljon. Toiseksi suurten yritysten tekemät investoinnit voivat tuottaa mittakaavaetuja, jotka vähentävät sijaintiin liittyviä alkukustannuksia ja jotka monilta osin eivät ole sidoksissa alueeseen, jolla investointi toteutetaan. Kolmanneksi investointeja suunnittelevilla suurilla yrityksillä on yleensä huomattavasti neuvotteluvoimaa viranomaisiin nähden, mikä saattaa johtaa tuen myöntämiseen tarpeettomasti tai perusteettomasti. Lisäksi voidaan todeta, että suuret yritykset ovat todennäköisemmin merkittäviä toimijoita kyseisillä markkinoilla ja sen vuoksi investointi, johon tukea myönnetään, voi vääristää kilpailua ja kauppaa sisämarkkinoilla.

14. Koska suurten yritysten investointeihin myönnettävällä alueellisella tuella ei todennäköisesti ole kannustavaa vaikutusta, sen ei pääsääntöisesti voida katsoa soveltuvan sisämarkkinoille perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti, ellei sitä myönnetä alkuinvestointeihin, joilla luodaan uutta taloudellista toimintaa näillä c-alueilla näissä suuntaviivoissa esitettyjen edellytysten mukaisesti. Alueilla, joihin ilmastosiirtymä vaikuttaa eniten, suurten yritysten käytettävissä olevat rakenteelliset edut eivät kuitenkaan välttämättä riitä saavuttamaan investointitasoa, joka tarvitaan tasapainoisen sosioekonomisen siirtymän varmistamiseksi ja riittävien työllistymismahdollisuuksien tarjoamiseksi, jotta voidaan kompensoida siirtymän aiheuttamasta taloudellisten toimintojen lopettamisista johtuvia työpaikkojen menetyksiä. Näin ollen ja poiketen tämän kappaleen ensimmäisestä virkkeestä⁽²³⁾ aluetuen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille näiden suuntaviivojen kriteerien mukaisesti myös, jos sitä myönnetään laitoksen tuotannon monipuolistamiseen tuotteisiin, joita kyseisessä laitoksessa ei ole aiemmin tuotettu, tai laitoksen tehdyn investoinnin kohteena olevan tuotteen (tuotteiden) kokonaistuotantoprosessin perusteelliseen muuttamiseen edellyttäen, että 1) tuki koskee alkuinvestointia alueella, joka on määritetty oikeudenmukaisen siirtymän rahaston osarahoittamaksi c-alueeksi, jonka BKT asukasta kohti on alle 100 prosenttia EU27-alueen keskiarvosta, 2) investointi ja tuensaaja yksilöidään komission hyväksymässä kyseisen jäsenvaltion alueellisessa oikeudenmukaista siirtymää koskevassa suunnitelmassa⁽²⁴⁾ ja 3) investointiin myönnettävä valtiontuki katetaan oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta sallittuun enimmäismäärään asti.

⁽¹⁷⁾ Ne kuuluvat kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1184/2006 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 kumoamisesta 11 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1379/2013 (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 1) piiriin.

⁽¹⁸⁾ Perussopimuksen liitteessä I lueteltuihin maataloustuotteisiin johtavaan maataloustuotteiden alkutuotantoon, jalostukseen ja kaupan pitämiseen ja metsätalouteen sovelletaan maatalousalan valtiontukea koskevissa suuntaviivoissa (EUVL C 204, 1.7.2014, s. 1) vahvistettuja sääntöjä.

⁽¹⁹⁾ 'Liikenteellä' tarkoitetaan matkustajien kuljettamista ilma-aluksella, meriteitse, maanteitse, rautateitse ja sisävesitse tai rahdinkuljetuspalvelujen tarjoamista toisen lukuun. Nämä suuntaviivat eivät koske myöskään liikenneinfrastruktuuria, jolle on laadittu alakohtaiset suuntaviivat, kuten lentoasemia (ks. komission tiedonanto – Suuntaviivat valtiontuesta lentoasemille ja lentoyhtiöille (EUVL C 99, 4.4.2014, s. 3)).

⁽²⁰⁾ EU:n suuntaviivat valtiontukisääntöjen soveltamisesta laajakaistaverkkojen nopean käyttöönoton yhteydessä (EUVL C 25, 26.1.2013, s. 1).

⁽²¹⁾ Komissio arvioi energia-alan valtiontukien soveltuvuuden valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosina 2014–2020 annettujen suuntaviivojen (EUVL C 200, 28.6.2014, s. 1) perusteella.

⁽²²⁾ Ne kuuluvat Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen 17 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 487) piiriin.

⁽²³⁾ Tätä poikkeusta sovelletaan vain, jos on hyväksytty alaviitteessä 12 tarkoiteten komission ehdotuksen mukainen asetukset. Poikkeus on väliaikainen ja voimassa ainoastaan oikeudenmukaisen siirtymän rahaston keston ajan.

⁽²⁴⁾ Alueellisessa oikeudenmukaista siirtymää koskevassa suunnitelmassa olisi osoitettava, että investoinnit kyseisiin yrityksiin ovat tarpeen, jotta voidaan korvata siirtymästä johtuva työpaikkojen menetys, jota ei voida korvata pk-yrityksiin syntyvillä työpaikoilla.

15. Alueellinen tuki, jonka tavoitteena on vähentää yrityksen juoksevia menoja, on toimintatukea. Toimintatuen katsotaan soveltuvan sisämarkkinoille vain, jos sen voidaan osoittaa olevan tarpeen alueen kehittämisen kannalta, esimerkiksi jos sen tavoitteena on vähentää tiettyjä vaikeuksia, joita pk-yritykset kohtaavat (perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisilla) erityisen epäedullisessa asemassa olevilla alueilla, tai jos sillä korvataan lisäkustannuksia, joita aiheutuu taloudellisen toiminnan harjoittamisesta syrjäisimmillä alueilla, tai jos sillä estetään tai vähennetään väestökatoa hyvin harvaan asutuilla alueilla.

16. Näitä suuntaviivoja ei sovelleta toimintatukeen, jota myönnetään yrityksille, joiden pääasiallinen toiminta kuuluu tilastollisen toimialaluokituksen NACE Rev. 2 ⁽²⁵⁾ pääluokkaan K "Rahoitus- ja vakuutustoiminta" tai joiden toiminta kattaa konsernin sisäiset toiminnot ja joiden pääasiallinen toiminta kuuluu NACE Rev. 2 -järjestelmän luokkaan 70.10 "Pääkonttorien toiminta" tai 70.22 "Muu liikkeenjohdon konsultointi".

17. Alueellista tukea ei saa myöntää myöskään vaikeuksissa oleville yrityksille, sellaisina kuin ne määritellään näiden suuntaviivojen soveltamiseksi valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen annetuissa suuntaviivoissa ⁽²⁶⁾.

18. Arvioidessaan alueellista tukea, jota myönnetään yritykselle, jolle on annettu sellaiseen komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on todettu sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi, komissio ottaa huomioon vielä perimättä olevan tuen ⁽²⁷⁾.

2.2 Määritelmät

19. Näissä suuntaviivoissa tarkoitetaan

- 1) 'a-alueilla' perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti aluetukikartassa nimetyjä alueita ja 'c-alueilla' perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti aluetukikartassa nimettyjä alueita;
- 2) 'tapauskohtaisella tuella' tukea, jota ei myönnetä tukiohjelman perusteella;
- 3) 'mukautetulla tuen määrällä' suuren investointihankkeen sallitun tuen enimmäismäärää, joka määritetään seuraavan laskentakaavan avulla:

$$3.1 \text{ mukautettu tuen määrä} = R \times (A + 0,50 \times B + 0,34 \times C)$$

3.2 jossa R on kyseiseen alueeseen sovellettava tuen enimmäisintensiteetti, lukuun ottamatta pk-yritysten tukintensiteetin lisäystä; A on 50 miljoonaa euroa tukikelpoisista kustannuksista, B on 50 miljoonan euron ja 100 miljoonan euron väliin jäävä osa tukikelpoisista kustannuksista ja C on tukikelpoisten kustannusten 100 miljoonaa euroa ylittävä osa;

- 4) 'tuki-intensiteetillä' bruttoavustusekvivalenttia ilmaistuna prosentteina tukikelpoisista kustannuksista;
- 5) 'tukialueella' joko a-aluetta tai c-aluetta;
- 6) 'investoinnin valmistumisajankohdalla' hetkeä, jolloin kansalliset viranomaiset katsovat investoinnin olevan valmis, tai ajankohtaa kolme vuotta töiden aloittamisen jälkeen sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi;
- 7) 'tuen myöntämispäivällä' päivää, jolloin tuensaajalle myönnetään laillinen oikeus tuensaantiin asiaan sovellettavan kansallisen lainsäädännön nojalla;
- 8) 'EU27:llä' kaikkia 27:ää jäsenvaltiota (Pohjois-Irlantia lukuun ottamatta);

⁽²⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1893/2006, annettu 20 päivänä joulukuuta 2006, tilastollisen toimialaluokituksen NACE Rev. 2 vahvistamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3037/90 ja tiettyjen eri tilastoaloja koskevien yhteisön asetusten muuttamisesta (EUVL L 393, 30.12.2006, s. 1).

⁽²⁶⁾ Suuntaviivat valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen (EUVL C 249, 31.7.2014, s. 1). Kuten kyseisten suuntaviivojen kappaleessa 23 todetaan, koska vaikeuksissa olevan yrityksen koko olemassaolo on vaarassa, sitä ei voida pitää sopivana palvelemaan muita julkistaloudellisia tavoitteita ennen kuin sen elinkelpoisuus on varmistettu.

⁽²⁷⁾ Ks. yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 13.9.1995, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH v. Euroopan yhteisöjen komissio, yhdistetyt asiat T-244/93 ja T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, 56 kohta.

- 9) 'arviointisuunnitelmalla' asiakirjaa, joka kattaa yhden tai useamman tukiohjelman ja sisältää vähintään seuraavat seikat: arvioitavat tavoitteet, arviointikysymykset, tulosindikaattorit, arvioinnin suunniteltu suorittamismenetelmä, tiedonkeruuta koskevat vaatimukset, arvioinnin ehdotettu ajoitus mukaan lukien väliarviointikertomuksen ja lopullisen arviointikertomuksen jättämispäivät, arvioinnin suorittavan riippumattoman elimen kuvaus tai kriteerit, joita käytetään sen valinnassa, ja tavat, joilla arviointi julkistetaan;
- 10) 'bruttoavustusekvivalentilla' tuen diskontattua määrää, jos se olisi myönnetty tuensaajalle avustuksena, ennen veroja tai muita maksuja, laskettuna tuen myöntämisaikana tai tuen komissiolle ilmoittamisen ajankohtana, sen mukaan kumpi ajankohta on aikaisempi, sovellettavan diskonttoron perusteella;
- 11) 'horisontaalisella alueellisella toimintatukiohjelmalla' ohjelmaa, jonka perusteella yksittäisiä toimintatukia voidaan myöntää yrityksille, jotka määritellään ohjelmassa yleisesti ja abstraktilla tasolla, ilman muita täytäntöönpanotoimenpiteitä. Tätä määritelmää sovellettaessa toimialakohtaista tukiohjelmalla ei voida pitää horisontaalisena alueellisenä toimintatukiohjelmana;
- 12) 'yksittäisellä tuella' tapauskohtaista tukea tai yksittäisille tuensaajille tukijärjestelmän perusteella myönnettävää tukea;
- 13) 'alkuinvestoinnilla'
- a) aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen tehtyä investointia, joka liittyy yhteen tai useampaan seuraavista:
- uuden laitoksen perustaminen;
  - olemassa olevan laitoksen kapasiteetin lisääminen;
  - laitoksen tuotannon monipuolistaminen sellaisiin tuotteisiin ⁽²⁸⁾, joita laitos ei ole aikaisemmin tuottanut; tai
  - investoinnin kohteena olevan tuotteen (olevien tuotteiden) tuotantoprosessin perusteellinen muuttaminen laitoksessa; tai
- b) sellaisen laitoksen omaisuuden hankinta, joka on suljettu tai olisi suljettu, jos sitä ei olisi ostettu. Pelkkää yrityksen osakkeiden hankkimista ei katsota alkuinvestoinniksi.
- Korvausinvestointi ei näin ollen ole alkuinvestointi;
- 14) 'alkuinvestoinnilla, jolla luodaan uutta taloudellista toimintaa'
- a) aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen tehtyä investointia, joka liittyy yhteen tai useampaan seuraavista:
- uuden laitoksen perustaminen; tai
  - laitoksen tuotannon monipuolistaminen, kunhan uusi toiminta ei ole samaa tai samankaltaista kuin kyseisessä laitoksessa on aikaisemmin harjoitettu; tai
- b) sellaisen laitoksen omaisuuden hankintaa, joka on suljettu tai olisi suljettu, jos sitä ei olisi ostettu, kunhan hankittua omaisuutta käyttämällä harjoitettava uusi toiminta ei ole samaa tai samankaltaista kuin ennen hankintaa kyseisessä laitoksessa harjoitettu toiminta. Pelkkää yrityksen osakkeiden hankkimista ei katsota alkuinvestoinniksi, jolla luodaan uutta taloudellista toimintaa;
- 15) 'aineettomalla omaisuudella' omaisuutta, jolla ei ole fyysistä tai taloudellista ilmentymää, kuten patenttioikeuksia, lisenssejä, taitotietoa tai muuta henkistä omaisuutta;
- 16) 'työpaikkojen luomisella' kyseisen laitoksen työntekijöiden määrän nettolisäystä verrattuna 12 edellisen kuukauden keskiarvoon niin, että luotujen työpaikkojen määrästä vähennetään kyseisellä kaudella menetetyt työpaikat, vuosityöyksikköinä ilmaistuna;
- 17) 'suurilla yrityksillä' yrityksiä, jotka eivät ole tämän kappaleen kohdan 28 ehtojen mukaisesti pk-yrityksiä;

⁽²⁸⁾ Näissä suuntaviivoissa 'tuote' käsittää myös palvelut.

- 18) 'suurella investointihankkeella' alkuinvestointia, jonka tukikelpoiset kustannukset ovat yli 50 miljoonaa euroa;
- 19) 'tuen enimmäisintensiteetillä' tuki-intensiteettiä ilmaistuna aluetukikarttojen mukaisesti kohdassa 7.4 vahvistetulla tavalla, mukaan lukien pk-yritysten tuki-intensiteetin lisäys;
- 20) 'työntekijöiden määrällä' vuosityöyksiköiden määrää eli vuoden aikana kokopäivätyössä olleen henkilöstön määrää; osa-aikatyötä sekä kausityötä tekevien määrä lasketaan vuosityöyksiköiden murto-osina;
- 21) 'syrjäisimmillä alueilla' perussopimuksen 349 artiklassa tarkoitettuja alueita ⁽²⁹⁾;
- 22) 'toimintatuella' tukea, jolla vähennetään yrityksen juoksevia kustannuksia; näihin sisältyvät sellaiset kustannusryhmät kuin henkilöstökustannukset, materiaalit, sopimusperusteiset palvelut, viestintä-, energia-, ylläpito-, vuokra- ja hallintokustannukset, mutta niihin eivät sisälly poisto- ja rahoituskustannukset, jos ne on sisällytetty tukikelpoisiin kustannuksiin alueellista investointitukea myönnettäessä;
- 23) 'aluetukikartalla' luetteloa alueista, jotka jäsenvaltio on nimennyt näissä suuntaviivoissa vahvistettujen edellytysten mukaisesti ja jotka komissio on hyväksynyt;
- 24) 'siirtämisellä' saman tai samankaltaisen toiminnan tai sen osan siirtämistä ETA-sopimuksen yhden sopimuspuolen alueella sijaitsevasta toimipaikasta (alkuperäinen toimipaikka) ETA-sopimuksen toisen sopimuspuolen alueella sijaitsevaan toimipaikkaan, jossa tuettu investointi suoritetaan (tuettu toimipaikka). Siirtämisestä on kyse, jos alkuperäisessä ja tuetussa toimipaikassa tuotettu tuote palvelee ainakin osittain samaa tarkoitusta ja täyttää samantyyppisten asiakkaiden vaatimuksia tai tarpeita ja työpaikkoja menetetään samassa tai samankaltaisessa toiminnassa jossakin tuensaajan alkuperäisessä toimipaikassa ETA-alueella;
- 25) 'samalla tai samankaltaisella toiminnalla' toimintaa, joka kuuluu samaan tilastollisen toimialaluokituksen (NACE Rev. 2) nelinumerotasoon (nelinumeroinen tunnus);
- 26) 'toimialakohtaisella tukiohjelmalla' ohjelmaa, joka kattaa alle viiteen tilastollisen toimialaluokituksen NACE Rev. 2 luokkaan (nelinumeroinen tunnus) kuuluvia toimintoja;
- 27) 'investointihankekokonaisuudella' alkuinvestointeja, jotka tuensaaja aloittaa konsernitasolla kolmen vuoden kuluessa päivästä, jona samaan tai samankaltaiseen toimintaan liittyvän toisen jo tuetun investoinnin työt ovat alkaneet samalla NUTS 3 ⁽³⁰⁾ -alueella;
- 28) 'pk-yrityksillä' yrityksiä, jotka täyttävät mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä 6 päivänä toukokuuta 2003 annetussa komission suosituksessa ⁽³¹⁾ esitetyt edellytykset;
- 29) 'töiden alkamisella' joko investointiin liittyvien rakennustöiden alkamista tai ensimmäistä laillisesti velvoittavaa laitetilauksitumusta tai muuta sitoumusta, joka tekee investoinnista peruuttamattoman, sen mukaan, kumpi tapahtuu aikaisemmin. Maan ostoa ja valmistelutöitä, kuten lupien hankkimista ja alustavien toteutettavuustutkimusten tekemistä, ei katsota töiden alkamiseksi. Yritysostoissa 'töiden alkamisella' tarkoitetaan päivää, jona hankittuun yritykseen suoraan liittyvät omaisuuserät on hankittu;
- 30) 'harvaan asutuilla alueilla' jäsenvaltion kappaleen 169 mukaisesti nimeämiä alueita;
- 31) 'aineellisella omaisuudella' maa-alueita, rakennuksia ja laitoksia, koneita ja laitteita ja vastaavia;
- 32) 'hyvin harvaan asutuilla alueilla' niitä NUTS 2 -alueita, joilla on vähemmän kuin kahdeksan asukasta neliökilometrillä, tai tällaisten jäsenvaltion kappaleen 169 mukaisesti nimeämien NUTS 2 -alueiden osia;
- 33) 'palkkakustannuksilla' tuensaajan todellisuudessa maksamaa kokonaissummaa kyseisen työpaikan osalta; kustannuksiin sisältyvät bruttopalkka (ennen veroja) ja pakolliset maksut tietyltä ajalta, kuten sosiaaliturvamaksut sekä lasten ja vanhempien hoitokustannukset.

⁽²⁹⁾ Tällä hetkellä: Guadeloupe, Ranskan Guyana, Martinique, Mayotte, Réunion, Saint-Martin, Azorit, Madeira ja Kanariansaaret (EUVL C 202, 7.6.2016, s. 195). Saint-Martin ei kuulu NUTS 2021 -alueisiin.

⁽³⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1059/2003 yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistöstä (NUTS) (EUVL L 154, 21.6.2003, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna komission delegoidulla asetuksella (EU) 2019/1755 (EUVL L 270, 24.10.2019, s. 1). Näissä suuntaviivoissa käytetyt tiedot perustuvat NUTS 2021 -luokitukseen.

⁽³¹⁾ Komission suositus, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

3. ILMOITUSTA EDELLYTTÄVÄ ALUEELLINEN TUKI

20. Jäsenvaltioiden on periaatteessa ilmoitettava alueellinen tuki perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti, lukuun ottamatta toimenpiteitä, jotka täyttävät ryhmäpoikkeusasetuksessa, jonka komissio on antanut neuvoston asetuksen (EU) 2015/1588⁽³²⁾ 1 artiklan nojalla, säädetyt edellytykset.

21. Komissio soveltaa näitä suuntaviivoja ilmoitusta edellyttäviin aluetukiohjelmiin ja yksittäisiin alueellisiin tukiin.

22. Ilmoitetussa tukijärjestelmässä myönnettyyn yksittäiseen tukeen sovelletaan perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaista ilmoitusvelvollisuutta, jos tuki kaikki lähteet huomioon otettuna ylittää yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa⁽³³⁾ säädetyt alueellisen investointituen yksittäisen ilmoituskynnysarvon.

23. Ilmoitetussa tukijärjestelmässä myönnettyyn yksittäiseen tukeen sovelletaan myös perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaista ilmoitusvelvollisuutta, paitsi jos tuensaaja

- a) on vahvistanut, että se ei ole kahden tuen hakemista edeltävän vuoden aikana siirtänyt toimintoja toimipaikkaan, jossa on tarkoitus toteuttaa alkuinvestointi, johon tukea saadaan, ja
- b) on sitoutunut siihen, ettei se tällä tavoin siirrä toimintoja kahden vuoden aikana alkuinvestoinnin loppuun saattamisesta.

4. AVUSTUSKELPOISET KUSTANNUKSET

4.1 Investointituki

24. Seuraavat kustannukset ovat tukikelpoisia:

- 1) aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen tehtyjen investointien kustannukset; tai
- 2) alkuinvestoinnin seurauksena luotujen työpaikkojen odotetut palkkakustannukset laskettuina kahden vuoden ajalta; tai
- 3) kohtien 1 ja 2 kustannusten osien yhdistelmä, joka ei kuitenkaan ole suurempi kuin kohdista 1 tai 2 suuremman määrä.

25. Jos tukikelpoiset kustannukset määritetään aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen tehtäviin investointeihin liittyvien kustannusten perusteella, tukikelpoisia ovat vain omaisuuteen liittyvät kustannukset, jotka muodostavat osan alkuinvestoinnista kohteena olevalla tukialueella sijaitsevaan tuensaajan toimipaikkaan.

26. Poikkeuksena kappaleen 25 ehdosta tavarantoimittajien koneistusta⁽³⁴⁾ koskeva omaisuuserä voidaan sisällyttää ne hankkineen (tai valmistaneen) yrityksen tukikelpoisiin kustannuksiin, jos koneistusta käytetään täysi vähimmäispitoaika, joka on viisi vuotta suurissa yrityksissä ja kolme vuotta pk-yrityksissä, tuensaajan käsittely- tai kokoonpanotoiminnassa, joka liittyy suoraan tuensaajan tuettuun alkuinvestointiin perustuvaan tuotantoprosessiin. Tätä poikkeusta sovelletaan, jos toimittajan laitos sijaitsee tukialueella ja toimittaja itse ei saa alueellista investointitukea tai pk-yritysten investointitukea ryhmäpoikkeusasetuksen 17 artiklan mukaisesti kyseistä omaisuuserää varten, ja tuki-intensiteetti ei ylitä toimittajan laitoksen sijaintipaikkaan sovellettavaa tuen enimmäisintensiteettiä. Suurten investointihankkeiden tuki-intensiteetin mahdollisia mukautuksia sovelletaan myös tavarantoimittajien koneistusta koskevan omaisuuserän kuluihin laskettuun tukeen. Kulujen katsotaan olevan osa alkuinvestoinnin kokonaiskustannuksia.

⁽³²⁾ Neuvoston asetus (EU) 2015/1588, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 1).

⁽³³⁾ Komission asetus (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1).

⁽³⁴⁾ Tavarantoimittajien koneistuksella tarkoitetaan yrityksen tekemää koneiden, välineiden tai laitteiden ja niihin liittyvien ohjelmistojen hankintaa (tai omaa tuotantoa) (konsernitasolla), kun niitä ei hankita (tai tuoteta) yrityksen omissa tiloissa (konsernitasolla) tapahtuvaa käyttöä varten vaan ne annetaan valittujen toimittajien käyttöön toimittajien tiloissa valmistettavien tuotteiden, jotka ovat yrityksen tuotantoprosessin välituotteita, tuottamista varten. Tavarantoimittajien koneistukseen liittyvät omaisuuserät ovat ne hankkineen yrityksen omaisuutta, mutta ne annetaan toimittajan käyttöön toimitussopimuksessa tai vastaavassa sopimuksessa määritettyjen edellytysten mukaisesti siinä määritettyjen tehtävien toteuttamiseksi. Ne liittyvät hyvin määritelyihin käsittely- tai kokoonpanotoimiin yhdessä tai useassa yrityksen (konsernitasolla) toimitilassa, ja ne on mahdollisesti palautettava omistajalleen tilauksen loppuun saattamisen jälkeen tai puitesopimuksen voimassaolon päättymisen tai irtisanomisen jälkeen.

4.1.1 Investointikustannusten perusteella lasketut tukikelpoiset kustannukset

27. Hankittujen omaisuuserien on oltava uusia, paitsi kun on kyse pk-yrityksistä tai yritysostosta ⁽³⁵⁾.

28. Pk-yritysten osalta enintään 50 prosenttia investointiin liittyvistä alustavista selvityksistä tai neuvontapalveluista aiheutuvista kustannuksista voidaan myös ottaa huomioon tukikelpoisina kustannuksina.

29. Suurille yrityksille tuotantoprosessin perusteelliseen muutokseen myönnettävän tuen osalta tukikelpoisten kustannusten on oltava suuremmat kuin poistot, jotka on tehty uudistettavaan toimintaan liittyvästä omaisuudesta kolmen edeltävän verovuoden aikana.

30. Olemassa olevan laitoksen tuotannon monipuolistamiseen myönnetyn tuen osalta tukikelpoisten kustannusten on oltava vähintään 200 prosenttia suuremmat kuin uudelleen käytettävän omaisuuden kirjanpitoarvo töiden alkamista edeltävänä verovuonna.

31. Kustannukset, jotka liittyvät aineellisen omaisuuden vuokraamiseen, voidaan ottaa huomioon seuraavien edellytysten täytyessä:

- 1) Maa-alueisiin ja rakennuksiin liittyvän vuokrasopimuksen on oltava voimassa vähintään viisi vuotta investoinnin arvioidun valmistumisajankohdan jälkeen, jos kyseessä on suuri yritys, ja kolme vuotta, jos kyseessä on pk-yritys.
- 2) Laitoksen tai koneiden vuokrasopimus on tehtävä rahoitusleasingin muodossa ja siihen on sisällyttävä velvoite, jonka mukaan tuensaajan on ostettava kyseinen omaisuuserä vuokrasopimuksen päätyttyä.

32. Jos kyseessä on kappaleen 19 kohdan 13 alakohdassa b tai kappaleen 19 kohdan 14 alakohdassa b tarkoitettu alkuinvestointi, huomioon olisi periaatteessa otettava ainoastaan kustannukset, jotka aiheutuvat omaisuuserien ostamisesta ostajasta riippumattomilta kolmansilta osapuolilta. Jos pieni yritys siirtyy alkuperäisen omistajan perheenjäsenelle tai entiselle työntekijälle, luovutaan kuitenkin edellytyksestä, jonka mukaan omaisuuserät on ostettava kolmansilta osapuolilta, jotka ovat ostajasta riippumattomia. Kauppa on toteutettava markkinaehdoin. Jos laitoksen omaisuuserän hankintaan liittyy aluetukikelpoinen lisäinvestointi, tämän lisäinvestoinnin tukikelpoiset kustannukset olisi lisättävä laitoksen omaisuuserien hankinnasta aiheutuviin kustannuksiin.

33. Suurten yritysten tapauksessa aineettoman omaisuuden kustannuksista tukikelpoisiksi katsotaan ainoastaan enintään 50 prosenttia alkuinvestoinnin tukikelpoisista kokonaiskustannuksista. Pk-yritysten tapauksessa tukikelpoisia on 100 prosenttia aineettoman omaisuuden kustannuksista.

34. Aineettoman omaisuuden, joka voidaan ottaa huomioon laskettaessa investointikustannuksia, on pysyttävä kyseisellä alueella eikä sitä saa siirtää muille alueille. Tässä tarkoituksessa aineettoman omaisuuden on täytettävä seuraavat ehdot:

- 1) sitä on käytettävä ainoastaan tukea saavassa laitoksessa;
- 2) sen on oltava poistokelpoista;
- 3) se on ostettava markkinaehdoin kolmansilta osapuolilta, jotka ovat ostajasta riippumattomia;
- 4) sen on sisällyttävä tuensaajayrityksen varoihin ja liityttävä hankkeeseen, jota varten tukea myönnetään, vähintään viiden vuoden ajan (kolmen vuoden ajan, kun kyseessä on pk-yritys).

4.1.2 Palkkakustannusten perusteella lasketut tukikelpoiset kustannukset

35. Alueellinen tuki voidaan laskea myös alkuinvestoinnin seurauksena luotujen työpaikkojen arvioitujen palkkakustannusten perusteella. Tuella voidaan korvata vain työpaikkojen luomiseen liittyvät palkkakustannukset kahden vuoden ajalta, eikä tuki-intensiteetti saa ylittää kyseisellä alueella sovellettavaa tuki-intensiteettiä.

36. Jos tukikelpoiset kustannukset lasketaan kappaleen 35 mukaisesti arvioitujen palkkakustannusten perusteella, seuraavien edellytysten on täyttyvä:

- 1) investointihankkeella on luotava työpaikkoja;
- 2) työpaikat on täytettävä kolmen vuoden kuluessa investoinnin loppuun saattamisesta;
- 3) kaikki investoinnin avulla luodut työpaikat on säilytettävä kyseisellä alueella vähintään viiden vuoden ajan tai pk-yritysten tapauksessa kolmen vuoden ajan siitä ajankohdasta, kun työpaikka täytettiin ensimmäisen kerran.

⁽³⁵⁾ Määritely kappaleen 19 kohdissa 13 ja 14.

4.2 Toimintatuki

37. Toimintatukiohjelmissa tukikelpoiset kustannukset on määriteltävä etukäteen ja niiden on liityttävä kokonaisuudessaan ongelmiin, jotka tuella on tarkoitus jäsenvaltion osoittamalla tavalla ratkaista.

38. Syrjäisimmillä alueilla toimintatukiohjelmissä voidaan korvata ylimääräisiä toimintakustannuksia, joita näillä alueilla on syntynyt yhden tai useamman perussopimuksen 349 artiklassa tarkoitettua pysyvän haitan suorana seurauksena. Nämä ylimääräiset kustannukset on määriteltävä ja niitä on verrattava kustannuksiin, joita aiheutuu samanlaisille yrityksille kyseisen jäsenvaltion muilla alueilla.

5. ALUEELLISEN TUEN SOVELTUVUUDEN ARVIOINTI

39. Komissio katsoo, että alueellinen tukitoimenpide on perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukainen vain, jos tuella edistetään aluekehitystä ja alueellista yhteenkuuluvuutta. Tavoitteena on oltava joko a-alueiden taloudellisen kehityksen edistäminen tai c-alueiden kehityksen edistäminen (kohta 5.1), ja lisäksi sen on täytettävä seuraavat kriteerit:

- 1) kannustava vaikutus: tuen on muutettava yritysten toimintaa niin, että ne toteuttavat sellaisen ylimääräisen toimen, jota ne eivät toteuttaisi ilman tukea tai toteuttaisivat rajoitetusti tai eri tavalla tai eri paikassa (kohta 5.2);
- 2) tukitoimenpiteiden tarve: valtiontukitoimenpide on kohdennettava tilanteeseen, jossa tuella saadaan aikaan sellainen merkittävä vaikutus, johon ei päästä markkinoiden omin toimin, esimerkiksi korjaamalla markkinoiden toimintapuute tai puuttamalla oikeudenmukaisuutta tai koheesiota koskevaan ongelmaan (kohta 5.3);
- 3) tukitoimenpiteen tarkoituksenmukaisuus: ehdotetun tukitoimenpiteen on oltava tavoitteen saavuttamiseen soveltuva politiikan väline (kohta 5.4);
- 4) tuen oikeasuhteisuus (tuen rajaaminen välttämättömään): tuen määrä on rajattava vähimmäismäärään, joka tarvitaan investointien tai toimintojen lisäämiseksi kyseisellä alueella (kohta 5.5);
- 5) kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuvien kohtuuttomien kielteisten vaikutusten välttäminen: myönteisten vaikutusten on oltava kilpailua ja kauppaa koskevan tuen kielteisiä vaikutuksia suuremmat (kohta 5.6);
- 6) tuen läpinäkyvyys: jäsenvaltioilla, komissiolla, talouden toimijoilla ja kansalaisilla on oltava mahdollisuus saada helposti käyttöönsä kaikki tarvittavat säädökset ja muut tuen myöntämistä koskevat tarpeelliset tiedot (kohta 5.7).

40. Eräiden tukiohjelmamuotojen kokonaisvaikutuksen selvittämiseksi voidaan lisäksi edellyttää jakson 6 mukaisen jälkiarvioinnin tekemistä. Komissio voi tällaisissa tapauksissa rajoittaa järjestelmien kestoa (yleensä enintään neljään vuoteen), ja myöhemmin voidaan tehdä uusi ilmoitus järjestelmän voimassaolon jatkamiseksi.

41. Jos valtiontukitoimenpide tai toiminto, jota sillä rahoitetaan, on EU:n lainsäädännön asiaankuuluvan säännöksen vastainen tai sen ehdot (mukaan lukien rahoitusmenetelmä, kun se kuuluu erottamattomasti valtiontukitoimenpiteeseen) ovat EU:n lainsäädännön asiaankuuluvan säännöksen vastaisia, tukea ei voida pitää sisämarkkinoille soveltuvana ⁽³⁶⁾.

5.1 Aluekehityksen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistäminen

42. Alueellisen tuen ensisijaisena tavoitteena on EU:n epäedullisessa asemassa olevien alueiden taloudellinen kehitys. Edistämällä ja helpottamalla tukialueiden kestävä kehitystä tuella edistetään EU:n koheesio politiikkaa, jolla pyritään vahvistamaan taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta vähentämällä alueiden välisen kehityksen tasoeroja.

⁽³⁶⁾ Ks. yhteisöjen tuomioistuimen tuomiot 19.9.2000, Saksa v. komissio, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, 78 kohta, ja 22.12.2008 Régie Networks v. Rhone Alpes Bourgogne, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, 94–116 kohta.

5.1.1 Investointitukiohjelmat

43. Alueellisten tukiohjelmien olisi oltava olennainen osa alueellista kehitysstrategiaa, jolla on selvästi määritellyt tavoitteet.

44. Jäsenvaltioiden olisi osoitettava, että ohjelma on johdonmukainen kyseisen alueen kehitysstrategian kanssa ja edistää sitä. Tässä jäsenvaltiot voivat viitata aikaisempiin valtiontukiohjelmien arviointeihin, tukea myöntävien viranomaisten suorittamiin vaikutustenarviointeihin tai asiantuntijalausuntoihin. Jotta voidaan varmistaa, että tukiohjelma edistää kehitysstrategiaa, siihen on sisällyttävä menetelmä, jonka avulla tuen myöntävät viranomaiset voivat asettaa investointihankkeet tärkeysjärjestykseen ja valita investointihankkeet, jotka täyttävät ohjelman tavoitteet (esimerkiksi käyttämällä muodollista pisteytystä).

45. Aluetukiohjelmiä voidaan ottaa käyttöön a-alueilla pk-yritysten tai suurten yritysten tekemien alkuinvestointien tukemiseksi. C-alueilla aluetukiohjelmiä voidaan ottaa käyttöön pk-yritysten tekemien alkuinvestointien ja suurten yritysten tekemien uuteen taloudelliseen toimintaan liittyvien alkuinvestointien tukemiseksi.

46. Myöntäessään ohjelman perusteella tukea yksittäisiin investointihankkeisiin tukea myöntävän viranomaisen on vahvistettava, että valittu hanke edistää ohjelman tavoitetta ja kyseisen alueen kehitysstrategiaa. Jäsenvaltioiden olisi tässä tarkoituksessa käytettävä tietoja, jotka tukihakemuksen tekijä antaa hakemuksessa, jossa se kuvailee alueelle tehtävän investoinnin myönteisiä vaikutuksia alueen kehitykseen ⁽³⁷⁾.

47. Jotta voidaan varmistaa, että investoinnilla on todellinen ja kestävä vaikutus kyseisen alueen kehitykseen, investointi on säilytettävä alueella vähintään viiden vuoden ajan investoinnin toteuttamisesta tai kolmen vuoden ajan, jos on kyse pk-yrityksestä ⁽³⁸⁾.

48. Varmistaakseen, että investointi on toteuttamiskelpoinen, jäsenvaltion on tarkistettava, että tuensaaja rahoittaa vähintään 25 prosenttia ⁽³⁹⁾ tukikelpoisista kustannuksista joko omista varoistaan tai ulkopuolisella rahoituksella, johon ei liity julkista tukea ⁽⁴⁰⁾.

49. Jotta valtiontukitoimenpiteet eivät johtaisi ympäristöhaittoihin, jäsenvaltioiden on myös varmistettava, että EU:n ympäristönsuojelulainsäädäntöä noudatetaan: erityisesti on otettava huomioon tarve suorittaa ympäristövaikutusten arviointi silloin, kun sitä edellytetään lainsäädännössä, ja tarve huolehtia kaikkien asiaankuuluvien lupien saamisesta.

5.1.2 Ilmoitusta edellyttävä yksittäinen investointituki

50. Osoittaakseen komissiolle ilmoitusta edellyttävän yksittäisen investointituen vaikutuksen aluekehitykseen jäsenvaltiot voivat käyttää esimerkiksi jäljempänä mainittuja indikaattoreita, jotka voivat olla suoria (esimerkiksi välittömien työpaikkojen luominen) tai välillisiä (esimerkiksi paikallinen innovointi).

1) Investoinnin luomien välittömien työpaikkojen määrä on tärkeä osoitus hankkeen vaikutuksesta aluekehitykseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen. Lisäksi olisi otettava huomioon luotujen työpaikkojen laatu ja pysyvyys sekä niiden edellyttämä koulutustaso.

⁽³⁷⁾ Ks. liite VII.

⁽³⁸⁾ Velvollisuuden säilyttää investointi alueella vähintään viiden vuoden ajan (kolmen vuoden ajan pk-yritysten osalta) ei pitäisi estää vanhentuneen tai rikkoutuneen laitoksen tai kaluston korvaamista tämän ajan kuluessa, jos taloudellinen toiminta säilyy alueella kyseisen vähimmäisajan. Alueellista tukea ei kuitenkaan saa myöntää laitoksen tai kaluston korvaamiseen.

⁽³⁹⁾ Kappaleessa 48 olevaa vaatimusta 25 prosentin omarahoituksesta ei sovelleta syrjäisimmillä alueilla tehtäviin investointeihin myönnettyyn investointitukeen, jos pienempi omarahoitus riittää tuen enimmäisintensiteetin täyteen saavuttamiseen.

⁽⁴⁰⁾ Näin ei ole esimerkiksi silloin, kun on kyse korkotukilainoista, julkisista pääomalainoista tai osakkuuksista, jotka eivät ole markkinataloussijoittajaa koskevan periaatteen mukaisia, valtiontakauksista, joihin sisältyy tukea, tai julkisesta tuesta, jota myönnetään vähämerkityksistä tukea koskevan säännön perusteella.

- 2) Vielä enemmän uusia työpaikkoja saattaa syntyä paikalliseen (ali)hankkijaverkoston, mikä helpottaa investoinnin integroimista alueelle ja varmistaa heijastusvaikutusten leviämisen laajemmalle. Sen vuoksi myös välillisten työpaikkojen määrä on huomioon otettava indikaattori.
- 3) Tuensaajan sitoumus järjestää laajalti koulutusta työvoiman yleis- ja erityistaitojen parantamiseksi otetaan huomioon aluekehitystä ja alueellista yhteenkuuluvuutta edistävänä tekijänä. Lisäksi painotetaan erityisesti nuorten työharjoittelua tai oppisopimuskoulutusta ja koulutusta, joka parantaa työntekijöiden taitoja ja työllistyvyyttä yrityksen ulkopuolella.
- 4) Ulkoisia mittakaavaetuja tai muita alueen kehityksestä johtuvia hyötyjä voi syntyä läheisyyden vaikutuksesta (klusterointivaikutus). Saman alan yritysten klusterointi eli keskittäminen antaa yksittäisille laitoksille mahdollisuuden erikoistua enemmän, mikä lisää tehokkuutta. Tämän indikaattorin merkitys määritettäessä vaikutusta aluekehitykseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen riippuu kuitenkin klusterin kehitysvaiheesta.
- 5) Investointeihin liittyy teknistä tietämystä, mikä voi olla merkittävän teknologiansiirron lähde (tiedon leviäminen). Teknologiaapainotteisilla aloilla tehtäviin investointeihin liittyy todennäköisemmin teknologiansiirtoa alueelle. Osaamisen levittämisen taso ja erityislaatuus ovat myös tärkeitä seikkoja tältä osin.
- 6) Hankkeen vaikutus alueen kykyyn luoda uutta teknologiaa paikallisen innovaatiotoiminnan kautta voidaan myös ottaa huomioon. Yhteistyö paikallisten tutkimus- ja tiedonlevitysorganisaatioiden, kuten korkeakoulujen tai tutkimuslaitosten, kanssa voidaan myös katsoa myönteiseksi tekijäksi.
- 7) Investoinnin kesto ja mahdolliset myöhemmät lisäinvestoinnit ovat osoitus yrityksen kestävästä sitoutumisesta alueella.

51. Jäsenvaltiot voivat käyttää tuensaajan liiketoimintasuunnitelmaa, joka saattaa sisältää tietoja luotujen työpaikkojen lukumäärästä, maksettavista palkoista (kotitalouksien varallisuuden lisääntyminen heijastusvaikutuksena), paikallisilta tuottajilta tehtyjen hankintojen määrästä sekä investoinnin luomasta liikevaihdosta ja siitä johtuvan verotulojen lisäyksen mahdollisesta myönteisestä vaikutuksesta alueeseen.

52. Ilmoitusta edellyttävään yksittäiseen investointitukeen sovelletaan kappaleiden 47–49 vaatimuksia.

53. Tapauskohtaisen tuen ⁽⁴¹⁾ osalta jäsenvaltioiden on osoitettava kappaleiden 50–52 vaatimusten täyttymisen lisäksi, että hanke on johdonmukainen kyseisen alueen kehitysstrategian kanssa ja edistää sitä.

5.1.3 Toimintatukiohjelmat

54. Toimintatukiohjelmat edistävät tukialueiden kehitystä ainoastaan, jos kyseisten alueiden haasteet on selvästi yksilöity etukäteen. Taloudellisen toiminnan houkuttelemiseen tai säilyttämiseen liittyvät esteet voivat olla niin vaikeita tai pysyviä, että investointituki ei ehkä yksinään riitä alueiden kehittämiseen.

55. Jos tuen tarkoituksena on vähentää tiettyjä pk-yritysten a-alueilla kohtaamia vaikeuksia, jäsenvaltioiden on osoitettava näiden erityisten vaikeuksien olemassaolo ja laajuus sekä se, että toimintatukiohjelma on tarpeen, koska näitä erityisiä vaikeuksia ei voida voittaa investointituella.

56. Syrjäisimmillä alueilla aiheutuvien tiettyjen lisäkustannusten korvaamiseen tarkoitettun toimintatuen osalta on todettava, että pysyvät rajoitteet, jotka vakavasti rajoittavat syrjäisimpien alueiden kehitystä, on lueteltu perussopimuksen 349 artiklassa. Niitä ovat syrjäinen sijainti, saaristoluonne, pieni koko, vaikea pinnanmuodostus ja ilmasto sekä taloudellinen riippuvuus muutamista harvoista tuotteista. Jäsenvaltioiden on yksilöitävä näihin pysyviin rajoitteisiin liittyvät lisäkustannukset, jotka toimintatukiohjelmalla on tarkoitus korvata.

57. Jäsenvaltioiden, jotka aikovat myöntää toimintatukea väestökadon estämiseksi tai vähentämiseksi harvaan ja hyvin harvaan asutuilla alueilla, on osoitettava alueeseen ilman toimintatukea kohdistuva väestökadon riski.

⁽⁴¹⁾ Tapauskohtaiseen tukeen sovelletaan samoja vaatimuksia kuin tukiohjelman perusteella myönnettyyn yksittäiseen tukeen, ellei toisin mainita.

5.2 Kannustava vaikutus

5.2.1 Investointituki

58. Alueellisen tuen katsotaan soveltuvan sisämarkkinoille vain, jos sillä on kannustava vaikutus. Alueellisella tuella katsotaan olevan kannustava vaikutus silloin, kun tuki muuttaa yrityksen toimintaa siten, että se harjoittaa sellaista alueen kehitystä edistävää ylimääräistä toimintaa, jota se ei harjoittaisi ilman tukea tai harjoittaisi rajoitetusti tai eri tavalla taikka eri paikassa. Tuella ei saa kattaa yritykselle toiminnasta joka tapauksessa aiheutuvia kustannuksia, eikä sillä saa korvata taloudelliseen toimintaan liittyvää tavanomaista liiketoimintariskiä.

59. Kannustava vaikutus voidaan osoittaa kahdella eri tavalla:

- 1) tuki kannustaa tekemään myönteisen investointipäätöksen alueelle, koska investointi ei muutoin olisi tuensaajalle riittävän kannattava missään ETA-alueella ⁽⁴²⁾ (*skenaario 1, investointipäätös*),
- 2) tuki kannustaa sijoittamaan suunnitellun investoinnin kyseiselle alueelle muun alueen sijaan, koska se korvaa kyseiselle alueelle sijoittautumiseen liittyvät nettohaitat ja kustannukset (*skenaario 2, sijaintipaikkaa koskeva päätös*).

60. Jos tuki ei muuta tuensaajan toimintaa edistämällä (ylimääräisiä) alkuinvestointeja kyseisellä alueella, voidaan katsoa, että sama investointi tehtäisiin alueella myös ilman tukea. Tällaisella tuella ei siis ole riittävää kannustavaa vaikutusta aluekehitystä ja alueellista yhteenkuuluvuutta koskevan tavoitteen saavuttamiseksi, eikä sen voida katsoa soveltuvan sisämarkkinoille näiden suuntaviivojen mukaisesti.

61. Jos alueellinen tuki myönnetään koheesiopoliittisista rahastoista tai maaseuturahastosta investointeihin, jotka ovat tarpeen EU:n oikeudessa vahvistettujen normien saavuttamiseksi, tuella voidaan kuitenkin katsoa olevan kannustava vaikutus, jos ilman tukea investointi ei olisi ollut riittävän kannattava, jotta tuensaaja olisi tehnyt sen kyseisellä alueella, mikä olisi johtanut alueella sijaitsevan laitoksen sulkemiseen.

5.2.1.1 Investointitukiohjelmat

62. Yksittäisen investoinnin työt saa aloittaa vasta tukihakemuksen jättämisen jälkeen.

63. Jos työt aloitetaan ennen kuin tukihakemus on jätetty, kyseiselle yksittäiselle investoinnille myönnetty tuki ei sovellu sisämarkkinoille.

64. Jäsenvaltioiden on käytettävä tukihakemuksen vakiomallia, jossa on vähintään kaikki liitteessä VII luetellut tiedot. Pk-yritysten ja suurten yritysten on perusteltava hakulomakkeessa, mitä tapahtuisi, jos ne eivät saisi tukea, ja ilmoitettava, kumpi kappaleessa 59 kuvailtu skenaario on kyseessä.

65. Suurten yritysten on lisäksi todistettava asiakirjoin hakulomakkeessa esitetyt vaihtoehtoista tilannetta koskevat tiedot. Tämä velvoite ei koske pk-yrityksiä, jotka hakevat jostakin ohjelmasta myönnettävää tukea, jota ei tarvitse ilmoittaa.

66. Tuen myöntävän viranomaisen on suoritettava vaihtoehtoista tilannetta koskeva luotettavuustarkastus ja todennettava, että alueellisella tuella on jommankumman kappaleessa 59 kuvailun skenaarion mukainen kannustava vaikutus. Vaihtoehtoinen tilanne on uskottava, jos se on todellinen ja liittyy päätöksenteossa huomioon otettaviin tekijöihin ajankohtana, jolloin tuensaaja tekee investointipäätöksen.

⁽⁴²⁾ Tällaiset investoinnit voivat luoda edellytykset jatkoinvestoinneille, jotka ovat toteuttamiskelpoisia ilman lisätukea.

5.2.1.2 Ilmoitusta edellyttävä yksittäinen investointituki

67. Kappaleissa 62–66 esitettyjen vaatimusten lisäksi jäsenvaltioiden on ilmoitusta edellyttävän yksittäisen tuen osalta toimitettava selkeät todisteet siitä, että tuella on vaikutusta investointipäätökseen tai sijaintipaikan valintaan⁽⁴³⁾. Niiden on ilmoitettava, kumpi kappaleessa 59 kuvailtu skenaario pätee kyseisessä tapauksessa. Kokonaisvaltaisen arvioinnin suorittamiseksi jäsenvaltioiden on toimitettava sekä hanketta koskevat tiedot että kattava kuvaus vaihtoehtoisesta skenaariosta, jossa mikään ETA-alueen viranomainen ei myönnä tuensaajalle tukea.

68. *Skenaariossa 1* jäsenvaltiot voisivat todistaa tuen kannustavan vaikutuksen toimittamalla yrityksen asiakirjoja, jotka osoittavat, että investointi ei olisi ollut riittävän kannattava ilman tukea.

69. *Skenaariossa 2* jäsenvaltiot voisivat todistaa tuen kannustavan vaikutuksen toimittamalla yrityksen asiakirjoja, jotka osoittavat, että investoinnin sijoittamisesta kyseiselle alueelle aiheutuvia kustannuksia ja hyötyjä on verrattu tilanteeseen, jossa investointi toteutetaan vaihtoehtoisella alueella (vaihtoehtoisilla alueilla). Komissio tarkastaa, ovatko vertailut realistisia.

70. Jäsenvaltioita kehoitetaan käyttämään yritysten hallintoelinten aitoja ja virallisia asiakirjoja, riskiarvioiteja (mukaan lukien sijaintipaikkaan liittyvien riskien arviointi), tilinpäätöksiä, sisäisiä liiketoimintasuunnitelmia, asiantuntijalausuntoja ja muita arvioitavaan investointihankkeeseen liittyviä selvityksiä. Asiakirjojen on oltava uusia investointia ja sen sijaintipaikkaa koskevaan päätöksentekoprosessiin nähden. Asiakirjat, jotka sisältävät tietoja kysyntä-, kustannus- ja talousennusteista, ja asiakirjat, jotka on toimitettu investointikomitealle ja joissa kuvaillaan investointiskenaarioita, tai asiakirjat, jotka on tarkoitettu rahoituslaitoksille, voivat auttaa jäsenvaltioita osoittamaan hankkeen kannustavan vaikutuksen.

71. Tässä yhteydessä ja erityisesti *skenaariossa 1* kannattavuustaso voidaan arvioida käyttämällä menetelmiä, jotka ovat yleisesti käytössä kyseisellä toimialalla ja joita voivat olla menetelmät, joiden avulla arvioidaan hankkeen nettonykyarvo⁽⁴⁴⁾, sisäinen tuotto prosentti⁽⁴⁵⁾ tai sijoitetun pääoman keskimääräinen tuotto. Hankkeen kannattavuutta verrataan tuensaajan muihin samantapaisiin investointihankkeisiin soveltamiin tavanomaisiin tuotto prosentteihin. Jos näitä tuotto prosentteja ei ole käytettävissä, hankkeen kannattavuutta on verrattava tuensaajan pääomakustannuksiin kokonaisuutena tarkasteltuna tai kyseisen alan yleisiin tuotto prosentteihin.

72. Jos tuki ei muuta tuensaajan toimintaa edistämällä (ylimääräisiä) investointeja alueella, alueeseen ei kohdistu myönteistä vaikutusta. Tämän vuoksi tuen ei katsota soveltuvan sisämarkkinoille, jos näyttää siltä, että sama investointi tehtäisiin alueella myös ilman tuen myöntämistä.

5.2.2 Toimintatukiohjelmat

73. Toimintatukiohjelmissä tuella katsotaan olevan kannustava vaikutus, jos on todennäköistä, että taloudellinen toiminta kyseisellä alueella vähenisi merkittävästi ilman tukea niiden ongelmien vuoksi, jotka tuella on tarkoitus ratkaista.

74. Komissio katsoo tämän vuoksi, että toimintatuki kannustaa lisäämään taloudellista toimintaa alueella, jos jäsenvaltio on osoittanut näiden ongelmien olemassaolon ja huomattavan merkityksen kyseisellä alueella (ks. kappaleet 54–57).

5.3 Tukitoimenpiteiden tarve

75. Jotta voidaan arvioida, onko valtiontuki tarpeen aluekehitystä ja alueellista yhteenkuuluvuutta koskevan tavoitteen saavuttamiseksi, on ensin tarkasteltava ongelmaa. Valtiontuki olisi kohdennettava tilanteisiin, joissa tuella saadaan aikaan sellainen merkittävä vaikutus, johon ei päästä markkinoiden omin toimin. Tämä on erityisen tärkeää tilanteissa, joissa julkisia resursseja on vähän.

⁽⁴³⁾ Vaihtoehtoisia tilanteita käsitellään kappaleessa 64.

⁽⁴⁴⁾ Hankkeen nettonykyarvo on investoinnin elinaikana kertyvien positiivisten ja negatiivisten kassavirtojen erotus diskontattuna niiden käypään arvoon (käyttäen yleensä pääomakustannuksia).

⁽⁴⁵⁾ Sisäinen tuotto prosentti ei perustu tietyn vuoden kirjanpidollisiin tuloihin, vaan siinä otetaan huomioon tulevat kassavirrat, jotka investoija odottaa saavansa investoinnin elinaikana. Se määritetään diskonttokorkona, jota käytettäessä kassavirtojen nettonykyarvo on nolla.

76. Valtiontukitoimenpiteillä voidaan tietyin edellytyksin korjata markkinoiden toimintapuutteita ja siten parantaa markkinoiden tehokasta toimintaa ja kilpailukykyä. Kun markkinoilla saavutetaan tehokkaita tuloksia, jotka kuitenkin ovat epätydyttäviä oikeudenmukaisuuden tai koheesion kannalta, valtiontukea voidaan käyttää suotavamman ja oikeudenmukaisemman markkinatilanteen saavuttamiseksi.

77. Niiden alueiden kehittämiseen myönnetyn tuen osalta, jotka on sisällytetty aluetukikarttaan näiden suuntaviivojen jakson 7 mukaisesti, komissio katsoo, että riittävää alueellista talouskehitystä ja alueellista yhteenkuuluvuutta ei saavuteta markkinoiden toimin ilman valtion toimenpiteitä. Sen vuoksi tuen myöntäminen kyseisille alueille katsotaan tarpeelliseksi.

5.4 Alueellisen tuen tarkoituksenmukaisuus

78. Tukitoimenpiteen on oltava kyseisen poliittisen tavoitteen saavuttamiseen soveltuva väline. Tukitoimenpiteen ei katsota soveltuvan sisämarkkinoille, jos sama aluekehitykseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen kohdistuva myönteinen vaikutus saadaan aikaan vähemmän vääristävillä politiikan välineillä tai muilla vähemmän vääristävillä tukivälineillä.

5.4.1 Asianmukaisuus verrattuna vaihtoehtoihin politiikan välineisiin

5.4.1.1 Investointituki

79. Alueellinen investointituki ei ole ainoa jäsenvaltioiden käytettävissä oleva politiikan väline, jolla voidaan tukea investointeja ja työpaikkojen luomista tukialueilla. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa muita toimenpiteitä, joita voivat olla esimerkiksi infrastruktuurin kehittäminen, koulutuksen laadun parantaminen tai liiketoimintaympäristön parantaminen.

80. Ilmoittaessaan investointitukiohjelmasta jäsenvaltioiden on perusteltava, miksi alueellinen tuki on tarkoituksenmukainen väline alueen kehittämisen tukemiseen.

81. Jos jäsenvaltio päättää ottaa käyttöön toimialakohtaisen tukiohjelman, sen on osoitettava käyttöönoton edut verrattuna monialaiseen ohjelmaan tai muihin politiikan vaihtoehtoihin.

82. Komissio ottaa erityisesti huomioon jäsenvaltioiden ehdotetusta tukiohjelmasta esittämät vaikutustenarvioinnit. Tässä voidaan ottaa vastaavasti huomioon jälkikäteen tehtyjen jaksossa 6 kuvattujen arviointien tulokset analysoitaessa ehdotetun ohjelman tarkoituksenmukaisuutta.

83. Tapauskohtaisen investointituen osalta jäsenvaltioiden on osoitettava, kuinka alueen kehitystä voidaan edistää kyseisellä tuella paremmin kuin tukiohjelmasta myönnettävällä tuella tai muunlaisilla toimenpiteillä.

5.4.1.2 Toimintatukiohjelmat

84. Jäsenvaltioiden on osoitettava, että tuki on tarkoituksenmukainen ohjelman tavoitteen saavuttamiseksi suhteessa ongelmiin, jotka tuella on tarkoitus ratkaista. Tuen tarkoituksenmukaisuuden osoittamiseksi jäsenvaltiot voivat laskea tuen määrän etukäteen kiinteänä summana, joka kattaa ennakoituiden lisäkustannukset tietynä aikana. Tavoitteena on kannustaa yrityksiä rajoittamaan kustannuksia ja kehittämään liiketoimintaansa ajan mittaan tehokkaammin ⁽⁴⁶⁾.

5.4.2 Asianmukaisuus verrattuna muihin tukivälineisiin

85. Alueellista tukea voidaan myöntää eri muodoissa. Jäsenvaltioiden on kuitenkin varmistettava, että tuki myönnetään muodossa, josta todennäköisesti aiheutuu vähiten kaupan ja kilpailun vääristymiä. Jos tuki myönnetään muodossa, joka tarjoaa suoran rahallisen edun (esimerkiksi suorat avustukset, vapautukset veroista, sosiaaliturvamaksuista tai muista pakollisista maksuista tai niiden alennukset, tai maa-alueiden, tavaroiden tai palvelujen tarjoaminen edulliseen hintaan), jäsenvaltioiden on osoitettava, miksi muut kilpailua tai kauppaa mahdollisesti vähemmän vääristävät tukimuodot, kuten takaisinmaksettavat ennakot tai velka- tai pääomainstrumentteihin perustuvat tukimuodot (esimerkiksi halpakorkoiset lainat tai korkotuet, valtion takaukset tai edullisin ehdoin toteutettu omistussuuden hankinta tai muunlainen pääomasijoitus), eivät ole tarkoituksenmukaisia.

⁽⁴⁶⁾ Jos tulevien kustannusten ja tulojen kehitykseen liittyy paljon epävarmuutta ja käytettävissä oleva informaatio on hyvin epäsymmetristä, viranomaiset voivat käyttää korvausmalleja, joihin sisältyy ennakoarvioinnin lisäksi jälkitarkastuksia (esimerkiksi soveltamalla takaisinperintää, jolla muun muassa satunnaiset voitot voidaan jakaa).

86. Jälkikäteen tehtyjen jaksossa 6 kuvattujen arviointien tulokset voidaan ottaa huomioon arvioitaessa ehdotetun tukiväliseen tarkoituksenmukaisuutta.

5.5 Tukimäärän oikeasuhteisuus (tuen rajaaminen vähimmäismäärään)

5.5.1 Investointituki

87. Alueellisen tuen määrä on rajattava vähimmäismäärään, joka tarvitaan investointien tai toimintojen lisäämiseksi kyseisellä alueella.

88. Ennustettavuuden ja tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi komissio soveltaa investointitukeen tuen enimmäisintensiteettejä ⁽⁴⁷⁾.

89. Jos on kyse alkuinvestointihankkeesta, tuen myöntävän viranomaisen on laskettava tuen enimmäisintensiteetti ja tuen enimmäismäärä ⁽⁴⁸⁾ (suurten investointihankkeiden tapauksessa mukautettu tuen määrä ⁽⁴⁹⁾ ja siihen liittyvä vähennetty tuki-intensiteetti) tukea myönnettäessä tai ilmoitettaessa siitä komissiolle sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi.

90. Koska suuret investointihankkeet aiheuttavat todennäköisesti enemmän kilpailun ja kaupan vääristymistä, näiden hankkeiden tuen määrä ei saa ylittää mukautettua tuen määrää.

91. Jos alkuinvestointi on osa investointihankekokonaisuutta ja kyseinen kokonaisuus on suuri investointihanke, kokonaisuuden tuen määrä ei saa ylittää mukautettua tuen määrää. Tätä sääntöä varten sovellettava valuuttakurssi ja diskonttokorot ovat niitä, joita sovelletaan päivänä, jona investointihankekokonaisuuden ensimmäisen hankkeen tuki myönnetään.

92. Tuen enimmäisintensiteeteillä on kaksi tarkoitusta.

93. Ensinnäkin ilmoitusta edellyttävien tukiohjelmien osalta tuen enimmäisintensiteetit toimivat pk-yritysten kannalta ns. safe harbour -poikkeuksina: jos tuki-intensiteetti ei ylitä sallittua enimmäisrajaa, tuen katsotaan olevan oikeasuhteinen.

94. Toiseksi tuen enimmäisintensiteettejä käytetään kaikissa muissa tapauksissa ylärajana sovellettaessa kappaleissa 95–97 kuvattua ylimääräisiä nettokustannuksia koskevaa lähestymistapaa.

95. Yleensä komissio katsoo ilmoitusta edellyttävän tuen rajoittuvan vähimmäismäärään, jos tuen määrä vastaa investoinnista kyseisellä alueella aiheutuvia ylimääräisiä nettokustannuksia verrattuna vaihtoehtoiseen tilanteeseen, jossa tukea ei myönnettäisi ⁽⁵⁰⁾, ja ylärajana käytetään tuen enimmäisintensiteettejä. Samoin kuin on kyse ilmoitettujen tukiohjelmien puitteissa suurille yrityksille myönnettystä investointituestä, jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tuen määrä rajoittuu välttämättömään vähimmäismäärään, soveltamalla ylimääräisiä nettokustannuksia koskevaa lähestymistapaa, ja ylärajana käytetään tuen enimmäisintensiteettejä.

96. Sen vuoksi skenaarion 1 mukaisissa tilanteissa (investointipäätökset) tuen määrän ei pitäisi ylittää vähimmäismäärää, joka tarvitaan hankkeen saattamiseksi riittävän kannattavaksi, esimerkiksi sen sisäisen tuottoprosentin korottamiseksi niin, että se ylittää ne tavanomaiset tuotto prosentit, joita yritys soveltaa muissa samankaltaisissa investointihankkeissa, tai niin, että sisäinen tuotto prosentti ylittää tuensaajan pääomakustannukset kokonaisuutena tarkasteltuna tai alan yleiset tuotto prosentit.

97. Skenaarion 2 mukaisissa tilanteissa (sijaintipaikkaa koskevat kannustimet) tuen määrä ei saisi ylittää kohdealueen investoinnin nettohyötyä ja vaihtoehtoisen sijaintipaikan investoinnin nettohyötyä välistä erotusta. Kaikki asiaankuuluvat kustannukset ja hyödyt on otettava huomioon, mukaan lukien hallinto- ja kuljetuskustannukset, koulutustuen ulkopuolelle jäävät koulutuskustannukset sekä palkkaerot. Jos vaihtoehtoinen sijaintipaikka on ETA-alueella, kyseisen toisen sijaintipaikan tukia ei kuitenkaan voida ottaa huomioon.

98. Kannustavan vaikutuksen arvioinnissa käytettäviä laskelmia voidaan käyttää myös arvioitaessa tuen oikeasuhteisuutta. Jäsenvaltioiden on osoitettava tuen oikeasuhteisuus esimerkiksi kappaleessa 70 tarkoitetuilla asiakirjoilla.

⁽⁴⁷⁾ Ks. aluetukikarttoja käsittelevä kohta 7.4.

⁽⁴⁸⁾ Ilmaistuna bruttoavustusekvivalenttina.

⁽⁴⁹⁾ Ks. edellinen alaviite.

⁽⁵⁰⁾ Kun vertaillaan vaihtoehtoisia tilanteita, tuki on diskontattava samalla kertoimella kuin vastaava investointi ja vaihtoehtoiset tilanteet.

99. Investointitukea voidaan myöntää samanaikaisesti useasta alueellisesta tukiohjelmasta tai se voi kasautua tapauskohtaisen alueellisen tuen kanssa sillä edellytyksellä, että eri lähteistä myönnettävä tuki yhteensä ei ylitä hankekohtaista tuen enimmäisintensiteettiä, joka ensimmäisen tuen myöntävän viranomaisen on laskettava ennakkoon. Kasautuminen sallitaan sellaisen minkä tahansa muun valtiontuen kanssa, joka liittyy samoihin, osittain tai kokonaan päällekkäisiin tukikelpoisiin kustannuksiin, ainoastaan silloin, kun se ei johda kyseiseen tukeen sovellettavien temaattisten sääntöjen nojalla sovellettavan tuen enimmäisintensiteetin tai enimmäismäärän ylittymiseen. Kasautumista koskevia tarkastuksia on tehtävä sekä silloin, kun tuki myönnetään, että silloin, kun se maksetaan ⁽⁵¹⁾. Jos jäsenvaltio sallii yhdestä ohjelmasta myönnettävän valtiontuen kasautumisen muista ohjelmista myönnettävien valtiontukien kanssa, sen on määritettävä kussakin ohjelmassa menetelmä, jolla varmistetaan tässä kappaleessa asetettujen ehtojen noudattaminen.

100. Jos kyseessä on alkuinvestointi, joka liittyy Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen (Interreg) tukemista koskevista erityissäännöksistä annetussa asetuksessa ⁽⁵²⁾ vahvistettuihin Euroopan alueellisen yhteistyön hankkeisiin, tuen enimmäisintensiteettiä alueella, jolla alkuinvestointi toteutetaan, sovelletaan kaikkiin hankkeeseen osallistuviin tuensaajiin. Jos alkuinvestointi toteutetaan vähintään kahdella tukialueella, alkuinvestointiin myönnettävän tuen enimmäisintensiteetti on se, jota sovelletaan alueeseen, jolla suurin määrä tukikelpoisia kustannuksia aiheutuu. Suurten yritysten c-alueilla toteuttamiin alkuinvestointeihin voidaan myöntää alueellista tukea Euroopan alueellisen yhteistyön hankkeiden puitteissa vain, jos investoinneilla luodaan uutta taloudellista toimintaa.

5.5.2 Toimintatukiohjelmat

101. Jäsenvaltioiden on osoitettava, että tuen taso on oikeassa suhteessa ongelmiin, jotka tuella on tarkoitus ratkaista.

102. Jäsenvaltioiden on täytettävä erityisesti seuraavat edellytykset:

- 1) tuki on laskettava suhteessa ennalta määriteltyihin tukikelpoisiin kustannuksiin, jotka liittyvät kokonaisuudessaan ongelmiin, jotka tuella on tarkoitus jäsenvaltion osoittamalla tavalla ratkaista;
- 2) tuki on rajattava tiettyyn osuuteen näistä etukäteen määritellyistä tukikelpoista kustannuksista, eikä se saa ylittää kyseisiä kustannuksia;
- 3) tuensaajakohtaisen tukimäärän on oltava oikeassa suhteessa kunkin tuensaajan todellisuudessa kohtaamiin ongelmiin.

103. Tuen tasoa on alennettava asteittain ohjelman keston aikana ⁽⁵³⁾, kun on kyse tuesta pk-yritysten a-alueilla kohtaamien erityisten vaikeuksien lieventämiseksi. Tämä ei koske ohjelmia, joilla vähennetään väestökatoa harvaan ja hyvin harvaan asutuilla alueilla, eikä ohjelmia, joilla korvataan ylimääräisiä toimintakustannuksia, joita syrjäisimmillä alueilla on syntynyt yhden tai useamman perussopimuksen 349 artiklassa tarkoitettun pysyvän haitan suorana seurauksena.

5.6 Kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien kohtuuttomien kielteisten vaikutusten välttäminen

104. Jotta tuki soveltuu sisämarkkinoille, tukitoimenpiteen kielteisten vaikutusten, jotka ilmenevät kilpailun vääristymisenä ja vaikutuksena jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, on oltava rajalliset eivätkä ne saa ylittää myönteisiä vaikutuksia sellaisessa laajuudessa, että se olisi yleisen edun vastaista.

5.6.1 Yleisiä näkökohtia

105. Punnitessaan tuen myönteisiä kokonaisvaikutuksia (kohta 5.1) suhteessa sen kilpailuun ja kauppaan kohdistuviin kielteisiin vaikutuksiin komissio voi ottaa tarvittaessa huomioon myös tuen muut myönteiset vaikutukset alueellisen kehityksen ja yhteenkuuluvuuden edistämisen lisäksi. Näin voi olla esimerkiksi silloin, jos todetaan, että alkuinvestointi luo paikallisia työpaikkoja, käynnistää uutta toimintaa ja/tai luo paikallisia tuloja, mutta lisäksi edistää huomattavasti digitaalista siirtymää tai siirtymää kohti ympäristön kannalta kestäväää toimintaa, kuten vähähiilistä, ilmastoneutraalia tai

⁽⁵¹⁾ Vaatimusta siitä, että ensimmäisen tuen myöntävän viranomaisen on laskettava hankekohtainen sallittu tuen enimmäisintensiteetti etukäteen, ei sovelleta silloin, kun tuki myönnetään veroetuuksiin perustuvan automaattisen tukijärjestelmän kautta. Tässä tilanteessa kasautumista koskevat tarkastukset eivät periaatteessa ole mahdollisia, kun tuki on myönnetty, ja ne olisi tehtävä silloin, kun tuki maksetaan.

⁽⁵²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1299/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen tukemista Euroopan aluekehitysrahastosta koskevista erityissäännöksistä (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 259) tai asetus, joka sisältää ohjelmakauteen 2021–2027 sovellettavia Euroopan alueellisen yhteistyö -tavoitetta (Interreg) koskevia erityissäännöksiä sen mukaan, kumpaa asetusta sovelletaan kyseiseen alkuinvestointiin.

⁽⁵³⁾ Myös silloin kun toimintatukiohjelmista ilmoitetaan voimassa olevien tukitoimenpiteiden jatkamiseksi.

ilmastonmuutosta sietävää toimintaa. Komissio kiinnittää erityisesti huomiota Euroopan parlamentin ja neuvoston EU:n luokitusjärjestelmästä antaman asetuksen (EU) 2020/852 ⁽⁵⁴⁾ 3 artiklaan, ”ei merkittävää haittaa” -periaate mukaan lukien, ja tarvittaessa muihin vastaaviin arviointitapoihin. Lisäksi komissio voi kilpailuun ja kauppaan kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia arvioidessaan tarvittaessa ottaa huomioon tuetun toiminnan kielteiset ulkoisvaikutukset, jos ne vaikuttavat haitallisesti jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla luomalla tai pahentamalla markkinoiden tehottomuutta ⁽⁵⁵⁾.

106. Alueellisen tuen mahdollisesti aiheuttamat kielteiset vaikutukset voidaan jakaa kahteen kilpailua ja kauppaa mahdollisesti vääristävään päätyyppiin. Näitä ovat tuotemarkkinavääristymät ja sijaintipaikkaa koskevat vaikutukset. Molemmat vääristymät voivat johtaa allokatiiviseen tehottomuuteen (joka haittaa sisämarkkinoiden taloudellista suorituskykyä) ja jakautumisongelmiin (taloudellisen toiminnan jakautuminen eri alueille).

107. Yksi mahdollinen valtiontuen haittavaikutus on se, että tuki estää markkinoita tuottamasta tehokkaita tuloksia niin, että tehokkaimmat tuottajat palkittaisiin ja vähiten tehokkaille tuottajille aiheutuisi paineita parantaa tehokkuuttaan, järjestää toimintansa uudelleen tai poistua markkinoilta. Valtiontuki, joka lisää huomattavasti kapasiteettia tehottomilla markkinoilla, voi kohtuuttomasti vääristää kilpailua, sillä liikkakapasiteetin luominen tai säilyttäminen voi johtaa voittomarginaaleihin kohdistuviin paineisiin ja kilpailijoiden investointien vähenemiseen tai jopa niiden poistumiseen markkinoilta. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa kilpailijat, jotka muutoin kykenisivät kilpailemaan markkinoilla, ajetaan markkinoilta. Tuki saattaa myös estää yrityksiä tulemasta markkinoille tai laajentumasta niillä ja vähentää kilpailijoiden kannusteita innovoida. Tämä saattaa johtaa tehottomiin markkinarakenteisiin, jotka ovat pitkällä aikavälillä haitallisia myös kuluttajien kannalta. Tuen saatavuus voi lisäksi johtaa siihen, että mahdollisista tuensaajista tulee ylimielisiä tai riskihakuisempia. Pitkällä aikavälillä sillä on todennäköisesti kielteinen vaikutus alan kokonaistulokseen.

108. Tuella voi olla myös vääristäviä vaikutuksia, sillä se voi lisätä tuensaajan huomattavaa markkinavoimaa tai säilyttää sen. Myös silloin kun tuki ei vahvista huomattavaa markkinavoimaa suoraan, se voi lisätä sitä välillisesti estämällä olemassa olevien kilpailijoiden laajentumisen, aiheuttamalla niiden poistumisen markkinoilta tai estämällä uusien kilpailijoiden tulon markkinoille.

109. Tuotemarkkinoihin kohdistuvien vääristymien lisäksi alueellinen tuki vaikuttaa lähtökohtaisesti myös taloudellisen toiminnan sijaintiin. Jos yhdelle alueelle investoidaan tuen johdosta, toinen alue menettää kyseisen mahdollisuuden. Nämä kielteiset vaikutukset alueilla, joihin tuki vaikuttaa epäsuotuisasti, voivat aiheuttaa taloudellisen toiminnan ja työpaikkojen häviämistä myös alihankkijoiden keskuudessa. Kielteiset vaikutukset voivat johtaa myös myönteisten ulkoisvaikutusten (esimerkiksi klusterivaikutuksen, tiedon leviämisen ja koulutuksen) menettämiseen.

110. Alueellisen tuen maantieteellinen kohdentaminen erottaa alueellisen tuen muista horisontaalisen tuen muodoista. Alueelliselle tuelle on ominaista, että sen tarkoituksena on vaikuttaa sijoittajien investointihankkeiden sijaintipaikan valintaan. Kun alueellisella tuella korvataan alueellisista rajoitteista johtuvia lisäkustannuksia ja tuetaan lisäinvestointeja tukialueilla viemättä investointeja pois muilta yhtä kehittyneiltä tai vähemmän kehittyneiltä tukialueilta, se vaikuttaa sekä alueen kehitykseen että koheesioon ja loppujen lopuksi hyödyttää koko EU:ta. Alueellisen tuen mahdollisia negatiivisia vaikutuksia sijoittautumiseen on jo rajoitettu aluetukikartoissa, joissa määritellään alueet, joilla alueellista tukea voidaan myöntää, ottaen huomioon alueellista taloudellista kehitystä ja koheesiota koskevat tavoitteet sekä hyväksyttävät tuen enimmäisintensiteetit. Arvioitaessa tuen vaikutusta alueen kehitykseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen on kuitenkin tärkeää ymmärtää, mitä olisi tapahtunut ilman tukea.

⁽⁵⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävää sijoittamista helpottavasta kehiksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁽⁵⁵⁾ Näin voi olla myös silloin, kun tuki vääristää sellaisten talouden ohjausvälineiden toimintaa, jotka on otettu käyttöön kielteisten ulkoisvaikutusten sisällyttämiseksi hintoihin (esim. vaikuttamalla EU:n päästökauppajärjestelmän tai vastaavan järjestelyn tuottamiin hintasignaaleihin).

5.6.2 Kilpailua ja kauppaa selvästi haittaavat vaikutukset

111. Komissio yksilöi useita tilanteita, joissa alueellisen investointituen kielteiset vaikutukset kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ovat selvästi myönteisiä vaikutuksia suuremmat, jolloin tuen ei todennäköisesti katsota soveltuvan sisämarkkinoille.

5.6.2.1 Liikakapasiteetin luominen absoluuttisesti taantuvilla markkinoilla

112. Kuten kappaleessa 107 tuodaan esiin, arvioidessaan tuen kielteisiä vaikutuksia komissio ottaa huomioon hankkeesta johtuvan tuotantokapasiteetin lisäyksen, kun on kyse tehottomista markkinoista.

113. Kun valtiontuki mahdollistaa markkinoiden tuotantokapasiteettia lisäävät investoinnit, on vaarana, että tuki vaikuttaa kielteisesti tuotantoon tai investointeihin ETA-alueen muissa osissa. Tämä on erityisesti todennäköistä silloin, kun kapasiteetin lisäys ylittää markkinoiden kasvun tai markkinoilla on liikakapasiteettia.

114. Näin ollen silloin, kun investointi johtaa liikakapasiteetin luomiseen tai lisääntymiseen rakenteellisesti absoluuttisesti taantuvilla markkinoilla (eli supistuvilla markkinoilla)⁽⁵⁶⁾, komissio katsoo, että tuella on kielteinen vaikutus, jota myönteiset vaikutukset eivät todennäköisesti kompensoi. Tämä koskee erityisesti skenaarion 1 tilanteita (investointipäätökset).

115. Skenaarion 2 mukaisissa tilanteissa (sijaintipaikkaa koskevat päätökset), joissa investointi tehtäisiin joka tapauksessa samoille maantieteellisille markkinoille tai poikkeustapauksessa eri maantieteellisille markkinoille mutta joissa myynti kohdistuu samoille maantieteellisille markkinoille, tuki vaikuttaa vain sijaintipaikkaa koskevaan päätökseen – mikäli se on rajoitettu vähimmäismäärään, joka tarvitaan sijaintipaikkaa koskevan haitan kompensoimiseksi, eikä se lisää tuensaajan maksuvalmiutta. Tässä tilanteessa investointihanke loisi lisäkapasiteettia kyseisillä maantieteellisillä markkinoilla tuesta riippumatta. Näin ollen myönteiset tulokset liikakapasiteetin suhteen olisivat periaatteessa samat tuesta riippumatta. Jos vaihtoehtoinen investoinnin sijaintipaikka on kuitenkin eri maantieteellisillä markkinoilla ja tuki johtaa liikakapasiteetin luomiseen rakenteellisesti absoluuttisesti taantuvilla markkinoilla, pätevät kappaleen 114 päätelmät.

5.6.2.2 Koheesion vastaiset vaikutukset

116. Kuten kappaleissa 109 ja 110 todetaan, arvioidessaan tuen kielteisiä vaikutuksia komission on otettava huomioon sen vaikutukset taloudellisen toiminnan sijaintipaikkaan.

117. Skenaarion 2 mukaisissa tilanteissa (sijaintipaikkaa koskevat päätökset), joissa investointi olisi ilman tukea sijoitettu alueelle, jonka alueellinen tuki-intensiteetti⁽⁵⁷⁾ on sama tai korkeampi kuin kohdealueen intensiteetti, kyseessä on kielteinen vaikutus, jota myönteiset vaikutukset eivät todennäköisesti kompensoi, koska se tuki on jo lähtökohtaisesti vastoin alueellisen tuen perusteita.

5.6.2.3 Toiminnon siirto

118. Kun arvioidaan ilmoitusta edellyttäviä toimenpiteitä, komissio pyytää kaikki tarvittavat tiedot, joiden perusteella se voi arvioida, johtaisiko valtiontuki todennäköisesti merkittävään työpaikkojen menetykseen olemassa olevilla sijaintipaikoilla ETA-alueella. Jos tällaisessa tilanteessa tuensaaja voi investoinnin avulla siirtää toiminnon kohdealueelle ja jos tuen ja toiminnon siirron välillä on syy-yhteys, kyseessä on kielteinen vaikutus, jota myönteiset seikat eivät todennäköisesti kompensoi.

5.6.3 Investointitukiohjelmat

119. Investointitukiohjelmat eivät saa johtaa merkittäviin kilpailun ja kaupan vääristymiin. Vaikka vääristymien voidaan katsoa olevan rajoitettuja yksittäisellä tasolla (jos kaikki investointituella asetetut edellytykset täyttyvät), tukiohjelmat voivat silti johtaa suuriin vääristymiin kasautumisen vuoksi. Tällaiset vääristymät voivat vaikuttaa tuotosmarkkinoihin luomalla tai pahentamalla liikakapasiteettia tai johtamalla tiettyjen tuensaajien huomattavan markkinavoiman syntymiseen,

⁽⁵⁶⁾ Komissio arvioi tätä sekä määrän että arvon suhteen ja ottaa huomioon suhdanteen.

⁽⁵⁷⁾ Tämän todentamiseksi on käytettävä sovellettavaa tuen vakioennimmäisrajaa a-alueisiin rajautuvilla c-alueilla, huolimatta tuki-intensiteettien korottamisesta, kappaleen 184 mukaisesti.

lisääntymiseen tai säilymiseen tavalla, jolla on kielteinen vaikutus dynaamisiin kannusteisiin. Tukiohjelmien puitteissa myönnetty tuki voi myös johtaa merkittävään taloudellisen toiminnan menetykseen muilla ETA-sopimuksen piiriin kuuluvilla alueilla. Jos tukiohjelma keskittyy tietyille aloille, tällaisten vääristymien riski on vielä suurempi.

120. Sen vuoksi jäsenvaltioiden on osoitettava, että kielteiset vaikutukset rajoittuvat vähimmäismäärään ottaen huomioon esimerkiksi hankkeiden koon, yksittäiset ja kumulatiiviset tukimäärät, oletetut tuensaajat ja kohdealojen ominaispiirteet. Jotta komissio voi arvioida todennäköisiä kielteisiä vaikutuksia, jäsenvaltiot voivat toimittaa kaikki käytettävissään olevat vaikutustenarvioinnit ja samanlaisista aikaisemmista tukiohjelmista jälkikäteen tehdyt arvioinnit.

121. Myöntäessään ohjelman perusteella tukea yksittäisiin hankkeisiin tukea myöntävän viranomaisen on todennettava ja vahvistettava, että tuki ei johda kappaleissa 111–118 kuvattuihin selvästi kielteisiin vaikutuksiin. Tämä todentaminen voidaan tehdä niiden tietojen perusteella, jotka tuensaaja on toimittanut tukea hakiessaan, ja vakiomuotoisessa tukihakemuksessa annetun ilmoituksen perusteella, jossa olisi mainittava vaihtoehtoinen sijaintipaikka, jos tukea ei myönnetä.

5.6.4 Ilmoitusta edellyttävä yksittäinen investointituki

122. Arvioidessaan yksittäisen tuen kielteisiä vaikutuksia komissio tekee eron kappaleissa 96 ja 97 kuvailtujen kahden vaihtoehdoisen tilanteen välillä.

5.6.4.1 Skenaarion 1 tilanteet (investointipäätökset)

123. Skenaarion 1 mukaisissa tilanteissa komissio keskittyy erityisesti kielteisiin vaikutuksiin, jotka liittyvät taantuvien alojen liikkapomiteetin kasvuun, markkinoilta poistumisen ehkäisemiseen ja huomattavan markkinavoiman käsitteeseen. Näitä kielteisiä vaikutuksia kuvaillaan kappaleissa 124–133 ja ne on tasapainotettava tuen myönteisten vaikutusten kanssa. Jos kuitenkin havaitaan, että tuki johtaisi kappaleessa 114 kuvattuihin selviin kielteisiin vaikutuksiin, on epätodennäköistä, että myönteiset vaikutukset kompensoivat kielteiset vaikutukset, eikä tuen voida katsoa soveltuvan sisämarkkinoille.

124. Kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien mahdollisten vääristymien kartoittamiseksi ja arvioimiseksi jäsenvaltioiden olisi toimitettava todisteita, joiden perusteella komissio voi määrittää kyseiset tuotemarkkinat (tuotteet, joihin tuensaajan toiminnan muuttuminen vaikuttaa) ja vaikutuksen piiriin kuuluvat kilpailijat ja asiakkaat/kuluttajat. Kyseessä oleva tuote on tyypillisesti investointihankkeen kattama tuote⁽⁵⁸⁾. Kun hanke koskee välituotetta, jota ei juurikaan myydä markkinoilla, kyseinen tuote voi olla myös tuotantoketjun jälkipään tuote. Merkityksellisiin tuotemarkkinoihin kuuluvat kyseinen tuote ja tuotteet, joita kuluttaja (tuotteiden ominaisuuksien, hintojen tai käyttötarkoituksen vuoksi) tai tuottaja (tuotantolaitteiden joustavuuden vuoksi) pitää sen korvaavina tuotteina.

125. Komissio soveltaa useita perusteita arvioidessaan näitä mahdollisia vääristymiä, kuten kyseisten tuotemarkkinoiden rakennetta, markkinoiden toimintaa (taantuvat vai kasvavat markkinat), tuensaajan valintaprosessia, markkinoille tulon ja sieltä poistumisen esteitä sekä tuotteiden erilaistamista.

126. Jos yritys järjestelmällisesti tukeutuu valtiontukeen, se voi olla osoitus siitä, että yritys ei kestä kilpailua omin voimin tai että se saa kohtuutonta etua kilpailijoihin verrattuna.

127. Komissio erottaa kaksi pääasiallista tuotemarkkinoihin kohdistuvien mahdollisten kielteisten vaikutusten lähdeitä:

- 1) tapaukset, joissa kapasiteetin lisäys johtaa liikkapomiteettiin tai pahentaa jo olemassa olevaa liikkapomiteettia erityisesti taantuvilla markkinoilla;
- 2) tapaukset, joissa tuensaajalla on huomattava markkinavoima.

⁽⁵⁸⁾ Investointihankkeissa, jotka liittyvät useiden erilaisten tuotteiden tuotantoon, kukin tuote on arvioitava.

128. Arvioidessaan, voidaanko tuen avulla luoda tai säilyttää tehottomia markkinarakenteita, komissio ottaa huomioon hankkeesta johtuvan tuotantokapasiteetin lisäyksen ja sen, onko kyse tehottomista markkinoista.

129. Jos kyseessä ovat kasvavat markkinat, on yleensä vähemmän syytä huoleen siitä, että tuella on kielteinen vaikutus dynaamisiin kannusteisiin tai että se kohtuuttomasti estää markkinoilta poistumista tai markkinoille tuloa.

130. Enemmän huolta aiheuttaa tilanne, jossa on kyse taantuvista markkinoista. Komissio erottaa toisistaan tapaukset, joissa markkinat ovat pitkällä aikavälillä rakenteellisesti taantuvat (eli ne supistuvat), ja tapaukset, joissa markkinat ovat suhteellisesti taantuvat (eli ne kasvavat edelleen mutta eivät ylitä vertailukohteena olevaa kasvua).

131. Markkinoiden tehottomuutta mitataan yleensä ottamalla vertailukohtaksi ETA-alueen bruttokansantuote (BKT) kolmen vuoden ajalta ennen hankkeen aloittamista (vertailuarvo). Sitä voidaan mitata myös seuraavien 3–5 vuoden ennustetun kasvun perusteella. Tähän liittyviä indikaattoreita voivat olla kyseisten markkinoiden ennustettu kasvu, odotettu kapasiteetin käyttöaste ja kapasiteetin lisäyksen todennäköinen vaikutus kilpailijoihin hintojen ja voittomarginaalien välityksellä.

132. Joissain tapauksissa kyseisten tuotemarkkinoiden kasvu ETA-alueella ei ehkä ole asianmukainen vertailukohde tarkasteltaessa tuen vaikutuksia, erityisesti silloin, kun maantieteelliset markkinat ovat maailmanlaajuiset. Tällaisissa tapauksissa komissio tarkastelee tuen vaikutusta kyseisiin markkinarakenteisiin, erityisesti sitä, voiko tuen myöntäminen johtaa ETA-alueella toimivien tuottajien syrjäytymiseen markkinoilta.

133. Arvioidessaan huomattavan markkinavoiman olemassaoloa komissio ottaa huomioon tuensaajan aseman tietyn ajanjakson aikana ennen tuen saantia ja oletetun markkina-aseman investoinnin toteuttamisen jälkeen. Komissio ottaa huomioon sekä tuensaajan että sen kilpailijoiden markkinaosuudet ja muita asiaankuuluvia tekijöitä. Se arvioi esimerkiksi markkinarakennetta tarkastelemalla markkinoiden keskittymistä, markkinoille tulon mahdollisia esteitä⁽⁵⁹⁾, ostajien neuvotteluvoimaa⁽⁶⁰⁾ sekä laajentumisen tai markkinoilta poistumisen esteitä.

5.6.4.2 Skenaarion 2 tilanteet (sijaintipaikkaa koskevat päätökset)

134. Jos vertailuanalyysi osoittaa, että investointi olisi tehty ilman tukea toisessa paikassa (skenaario 2) kyseisen tuotteen samoilla maantieteellisillä markkinoilla, ja jos tuki on oikeasuhteista, liikkakapasiteettiin tai huomattavaan markkinavoimaan liittyvä tulos on todennäköisesti periaatteessa sama tuesta riippumatta. Tällaisissa tapauksissa on todennäköistä, että tuen myönteiset vaikutukset ovat suuremmat kuin rajalliset kielteiset vaikutukset kilpailuun. Jos vaihtoehtoinen sijaintipaikka on ETA-alueella, komissio on kuitenkin erityisen huolestunut vaihtoehtoiseen sijaintipaikkaan liittyvistä kielteisistä vaikutuksista. Jos tuki näin ollen johtaa kappaleissa 117 ja 118 kuvailtuihin selviin kielteisiin vaikutuksiin, on epätodennäköistä, että mahdolliset myönteiset vaikutukset kompensoivat kielteiset vaikutukset, ja tuen ei todennäköisesti katsota soveltuvan sisämarkkinoille.

5.6.5 Toimintatukiohjelmat

135. Jos tuki on välttämätön ja oikeasuhteinen kohdassa 5.1.3 esitetyn aluekehityksen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämisen saavuttamiseksi, on todennäköistä, että tuen myönteiset vaikutukset kompensoivat sen kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuvat kielteiset vaikutukset. Joissain tapauksissa tuki voi kuitenkin johtaa markkinarakenteen tai toimialan tai teollisuusalan ominaispiirteiden muuttumiseen niin, että se voi merkittävästi vääristää kilpailua asettamalla markkinoille tulolle tai niiltä poistumiselle esteitä, johtamalla korvaavuusvaikutuksiin tai muuttamalla kauppavirtojen suuntaa. Näissä tapauksissa on epätodennäköistä, että myönteiset vaikutukset kompensoivat havaitut kielteiset vaikutukset.

⁽⁵⁹⁾ Markkinoille tulon esteitä ovat oikeudelliset esteet (erityisesti teollis- ja tekijänoikeudet), mittakaavaedut ja tuotevarioinnin edut sekä verkostoihin ja infrastruktuuriin pääsyn esteet. Jos tukea myönnetään markkinoilla, joilla tuensaaja on vakiintunut toiminnanharjoittaja, mahdolliset markkinoille tulon esteet voivat lisätä tuensaajan mahdollista huomattavaa markkinavoimaa ja siten pahentaa kyseisen markkinavoiman kielteisiä vaikutuksia.

⁽⁶⁰⁾ Kun markkinoilla on vahvoja ostajia, on epätodennäköisempää, että tuensaaja voi nostaa niiltä perimiään hintoja.

5.7 Avoimuus

136. Jäsenvaltioiden on julkaistava seuraavat tiedot Euroopan komission valtiontukien avoimuusmoduulissa ⁽⁶¹⁾ tai kattavalla valtiontukisivustolla kansallisella tai alueellisella tasolla:

- 1) yksittäisen tuen myöntämistä koskevan päätöksen tai hyväksytyyn tukiohjelman ja sen täytäntöönpanosääntöjen koko teksti tai linkki siihen;
- 2) tiedot kustakin myönnetystä yli 100 000 euron suuruudesta yksittäisestä tuesta liitteessä VIII esitetyn rakenteen mukaisesti.

137. Euroopan alueellisen yhteistyön hankkeille myönnetyn tuen osalta kappaleessa 136 tarkoitetut tiedot on julkaistava sen jäsenvaltion verkkosivustolla, jossa kyseessä oleva hallintoviranomainen ⁽⁶²⁾ sijaitsee. Yhteistyöhön osallistuvat jäsenvaltiot voivat vaihtoehtoisesti päättää, että niistä kukin julkaisee omalla alueellaan toteutettuja tukitoimenpiteitä koskevat tiedot verkkosivustollaan.

138. Jäsenvaltioiden on järjestettävä kappaleessa 136 tarkoitetut, kattavat valtiontukien verkkosivustonsa siten, että tiedot löytyvät helposti. Tiedot on julkaistava sellaisessa avoimessa taulukkodatamuodossa, joka mahdollistaa hakujen tekemisen sekä tietojen poimimisen, lataamisen ja julkaisemisen helposti internetissä, esimerkiksi csv- tai xml-muodossa. Verkkosivuston on oltava suuren yleisön käytettävissä ilman rajoituksia, kuten käyttäjän aikaisempaa rekisteröitymistä.

139. Veroetuksiin perustuvien ohjelmien tapauksessa kappaleen 136 kohdan 2 edellytysten katsotaan täyttyvän, jos jäsenvaltiot julkaisevat vaaditut tiedot yksittäisistä tukimääristä seuraavia vaihteluvälejä käyttäen (miljoonaa euroa):

0,1–0,5;

0,5–1;

1–2;

2–5;

5–10;

10–30;

30–60;

60–100;

100–250; sekä

250 ja sitä suuremmat.

140. Kappaleen 136 kohdassa 2 mainitut tiedot on julkaistava kuuden kuukauden kuluessa tuen myöntämisestä. Veroetuutena myönnettävän tuen tapauksessa tiedot on julkaistava vuoden kuluessa veroilmoituksen määräpäivästä ⁽⁶³⁾. Jos on kyse sääntöjenvastaisesta tuesta, jonka todetaan myöhemmin soveltuvan sisämarkkinoille, jäsenvaltioiden on julkaistava nämä tiedot jälkikäteen kuuden kuukauden kuluessa komission päätöksen päivämäärästä. Perussopimuksen mukaisten valtiontukisääntöjen täytäntöönpanon valvonnan mahdollistamiseksi tiedot on asetettava saataville vähintään 10 vuoden ajaksi tuen myöntämisestä.

141. Komissio julkaisee verkkosivustollaan linkit kappaleessa 136 tarkoitetuille valtiontukisivustoille.

6. ARVIOINTI

142. Varmistaakseen, että kilpailun ja kaupan vääristyminen on rajallista, komissio voi edellyttää, että kappaleessa 143 tarkoitetuille tukiohjelmille tehdään jälkiarviointi. Arvioinnit tehdään tukiohjelmille, joissa mahdollinen kilpailun vääristyminen on erityisen suurta, eli ne voivat uhata rajoittaa tai vääristää kilpailua merkittävästi, jos niiden täytäntöönpanoa ei tarkisteta hyvissä ajoin.

⁽⁶¹⁾ "Valtiontukien avoimuusmoduulin julkinen haku", saatavilla seuraavalla verkkosivustolla: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=fi>.

⁽⁶²⁾ Asetuksen (EU) N:o 1299/2013 21 artiklassa määritellyn mukaisesti.

⁽⁶³⁾ Jos virallista vaatimusta vuotuisen ilmoituksen jättämisestä ei ole, tietojen merkinnässä katsotaan, että tuen myöntämispäivä on 31. joulukuuta sinä vuonna, jonka osalta tuki oli myönnetty.

143. Jälkiarviointeja saatetaan edellyttää tukiohjelmissa, joiden budjetti on suuri tai joihin sisältyy uusia ominaispiirteitä, tai kun on odotettavissa merkittäviä markkinoihin, teknologiaan tai sääntelyyn liittyviä muutoksia. Arviointeja edellytetään joka tapauksessa ohjelmissa, joissa valtiontukibudjetti tai kirjatut menot ovat jonakin vuotena yli 150 miljoonaa euroa tai koko niiden keston aikana yli 750 miljoonaa euroa. Viimeksi mainittu tarkoittaa ohjelman ja mahdollisten sitä edeltävien ohjelmien, joilla on vastaava tavoite ja maantieteellinen alue, yhdistettyä kestoa alkaen 1. tammikuuta 2022. Ottaen huomioon arvioinnin tavoitteet ja sen, että vältetään kohtuuttoman hallinnollisen rasituksen kohdistuminen jäsenvaltioihin, jälkiarvioinnit ovat välttämättömiä vain silloin, kun tukiohjelman kokonaiskesto ylittää kolme vuotta alkaen 1. tammikuuta 2022.

144. Jälkiarviointia koskevasta vaatimuksesta voidaan luopua niissä tukiohjelmissa, jotka seuraavat välittömästi ohjelmaa, jolla on ollut samanlainen tavoite ja maantieteellinen alue ja jolle on tehty arviointi, josta on laadittu lopullinen arviointikertomus komission hyväksymän arviointisuunnitelman mukaisesti ja josta ei ole saatu kielteisiä tuloksia. Jos ohjelman lopullinen arviointikertomus ei ole hyväksytyt arviointisuunnitelman mukainen, ohjelma on keskeytettävä välittömästi.

145. Arvioinnissa olisi pyrittävä tarkistamaan, onko tukiohjelman sisämarkkinoille soveltuvuuden taustalla olevat oletukset ja edellytykset täytetty, erityisesti tukitoimenpiteen välttämättömyys ja tehokkuus sen yleisten ja erityisten tavoitteiden perusteella. Siinä olisi arvioitava myös ohjelman vaikutusta kilpailuun ja kauppaan.

146. Olennainen osa komission tekemää ohjelman arviointia on arviointisuunnitelman luonnos, joka jäsenvaltioiden on ilmoitettava kappaleen 143 mukaisen arviointivaatimuksen piiriin kuuluvista tukiohjelmissa seuraavasti:

- 1) yhdessä tukiohjelman kanssa, jos ohjelman valtiontukibudjetti on jonakin vuotena yli 150 miljoonaa euroa tai ohjelman koko keston aikana 750 miljoonaa euroa;
- 2) 30 työpäivän kuluessa merkittävästä muutoksesta, joka kasvattaa ohjelman budjetin jonakin vuotena yli 150 miljoonaan euroon tai ohjelman koko keston aikana 750 miljoonaan euroon;
- 3) 30 työpäivän kuluessa siitä, kun ohjelman viralliseen tilinpäätökseen on kirjattu yli 150 miljoonan euron menot joltakin vuodelta.

147. Arviointisuunnitelman luonnoksen on oltava komission esittämien yhteisten menetelmällisten periaatteiden mukainen ⁽⁶⁴⁾. Jäsenvaltioiden on julkaistava komission hyväksymä arviointisuunnitelma.

148. Jälkiarvioinnin tekijän on oltava tuen myöntävästä viranomaisesta riippumaton asiantuntija, ja arviointi on tehtävä arviointisuunnitelman mukaisesti. Jokaiseen arviointiin on sisällyttävä vähintään yksi väliarviointikertomus ja yksi lopullinen arviointikertomus. Jäsenvaltioiden on julkaistava molemmat kertomukset.

149. Jälkiarviointikertomus on toimitettava komissiolle riittävän ajoissa, jotta komissio voi arvioida tukijärjestelmän voimassaolon mahdollista jatkamista, ja viimeistään yhdeksän kuukautta ennen sen voimassaolon päättymistä. Kyseistä aikaa voidaan lyhentää ohjelmissa, joihin kohdistuu arviointivaatimus niiden kahden viimeisen toteutusvuoden aikana. Arvioinnin tarkka laajuus ja järjestelyt määritetään tukiohjelman hyväksymispäätöksessä. Kaikkia myöhempiä tukitoimenpiteitä, joilla on vastaava tavoite, koskevissa ilmoituksissa on kuvailtava, miten arvioinnin tulokset on otettu huomioon.

7. ALUETUKIKARTAT

150. Komissio esittää tässä jaksossa perusteet, joiden pohjalta voidaan määrittää perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan edellytysten mukaiset alueet. Alueiden, jotka täyttävät kyseiset edellytykset ja jotka jäsenvaltiot haluavat nimetä a- tai c-alueiksi ⁽⁶⁵⁾, on käytävä ilmi aluetukikartasta, josta on ilmoitettava komissiolle ja joka komission on hyväksyttävä, ennen kuin alueellista tukea voidaan myöntää kyseisillä alueilla sijaitseville yrityksille.

⁽⁶⁴⁾ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja, Common methodology for State aid evaluation, 28.5.2014, SWD(2014) 179 final, tai sen seuraavat versiot.

⁽⁶⁵⁾ Aluetukikarttaan on merkittävä myös harvaan ja hyvin harvaan asutut alueet.

151. Aluetukikartoissa on myös määritettävä kyseisiin alueisiin hyväksytyt kartan voimassaoloaikana sovellettavat tuen enimmäisintensiteetit.

152. Kun harkinnanvaraisia tukitoimenpiteitä koskevat tukihakemukset on jätetty jo ennen kartan voimaantuloa, alkuperäisessä tukihakemuksessa määriteltyä "tarpeelliseksi katsottua tuen määrää" ei pidä muuttaa takautuvasti hankkeen töiden aloittamisen jälkeen näiden suuntaviivojen perusteella mahdollisesti saatavilla olevan korkeamman tuki-intensiteetin perustelemiseksi, jotta tuen kannustava vaikutus säilyy.

153. Näiden suuntaviivojen perusteella saatavilla olevaa tuen enimmäisintensiteettiä voidaan soveltaa veroetuuksiin perustuvissa automaattisissa tukijärjestelmissä vain hankkeisiin, jotka on aloitettu päivänä, jona kyseisen tuen enimmäisintensiteetin korotusta alettiin soveltaa kansallisten sääntöjen mukaisesti, tai tämän päivän jälkeen. Hankkeisiin, jotka on aloitettu ennen kyseistä päivää, sovelletaan edelleen edellisen aluetukikartan nojalla hyväksyttyä tuen enimmäisintensiteettiä.

7.1 Alueelliseen tukeen oikeutettujen alueiden väestökattavuus

154. Koska aluetuen myöntäminen on poikkeus perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätystä yleisestä valtiontukikiellosta, komissio katsoo, että EU27:n a- ja c-alueiden yhteenlasketun väestömäärän on oltava pienempi kuin ei-nimettyjen alueiden. Nimettyjen alueiden kokonaisväestökattavuuden olisi sen vuoksi oltava vähemmän kuin 50 prosenttia EU27:n väestömäärästä.

155. Alueellisia valtiontukia koskevissa suuntaviivoissa vuosille 2014–2020 ⁽⁶⁶⁾ a- ja c-alueiden kokonaiskattavuudeksi asetettiin 47 prosenttia EU28:n väestöstä. Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan erottua EU:sta komissio katsoo, että EU27:n kokonaisväestökattavuuden lisääminen 48 prosenttiin on asianmukaista.

156. Tämän mukaisesti a- ja c-alueiden koko enimmäiskattavuudeksi olisi asetettava 48 prosenttia EU27:n väestöstä ⁽⁶⁷⁾.

7.2 Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan poikkeus

157. Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määrätään, että sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää "tukea taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma, sekä 349 artiklassa tarkoitetuilla alueilla, niiden rakenteellinen, taloudellinen ja sosiaalinen tilanne huomioon ottaen". Unionin tuomioistuimen mukaan se, että 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa käytetään poikkeuksesta määrättäessä ilmaisuja "poikkeuksellinen" ja "vakava", osoittaa, että mainittu alakohta koskee vain sellaisia alueita, joilla taloudellinen tilanne on äärimmäisen epäsuotuisa, kun sitä verrataan koko [unioniin] ⁽⁶⁸⁾.

158. Komissio katsoo, että perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määrätty edellytykset täyttyvät niiden NUTS 2 -alueiden osalta, joiden bruttokansantuote (BKT) asukasta kohden on enintään 75 prosenttia EU27:n keskiarvosta ⁽⁶⁹⁾.

159. Näin ollen jäsenvaltiot voivat nimetä seuraavat alueet a-alueiksi:

1) NUTS 2 -alueet, joiden BKT asukasta kohden ostovoimastandardina ilmaistuna ⁽⁷⁰⁾ on enintään 75 prosenttia EU27:n keskiarvosta (perustuen niiden kolmen viimeisen vuoden keskiarvoon, joilta Eurostatin tiedot ovat saatavilla ⁽⁷¹⁾);

2) syrjäisimmät alueet.

⁽⁶⁶⁾ EUVL C 209, 23.7.2013, s. 1.

⁽⁶⁷⁾ Enimmäismäärän asettamisessa on käytetty Eurostatin vuoden 2018 väestötietoja. Enimmäismäärä vastaa 48,00:aa prosenttia EU27:stä 2020 (Euroopan unionin 27 jäsenvaltiota vuodesta 2020 alkaen).

⁽⁶⁸⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 14.10.1987, Saksa v. komissio, asia 248/84, ECLI:EU:C:1987:437, 19 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 14.1.1997, Espanja v. komissio, C-169/95, ECLI:EU:C:1997:10, 15 kohta; ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 7.3.2002, Italia v. komissio, C-310/99, ECLI:EU:C:2002:143, 77 kohta.

⁽⁶⁹⁾ Viittaus alueisiin, joiden BKT asukasta kohden on alle 75 prosenttia EU27:n keskiarvosta, otettiin käyttöön komission tiedonannossa EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan soveltamisesta aluetukiin (EYVL C 212, 12.8.1988, s. 2).

⁽⁷⁰⁾ Kaikissa myöhemmissä viittauksissa BKT:hen asukasta kohden BKT mitataan ostovoimastandardina.

⁽⁷¹⁾ Tiedot kattavat vuodet 2016–2018. Kaikissa myöhemmissä viittauksissa BKT:hen asukasta kohden suhteessa EU27:n keskiarvoon tiedot perustuvat Eurostatin alueellisten tietojen keskiarvoon vuosilta 2016–2018 (päivitetynä 23.3.2020).

160. Tukikelpoiset a-alueet on lueteltu jäsenvaltioittain liitteessä I. Jotkin NUTS 3 -tasolla olevat a-alueet katsotaan myös kappaleen 166 kohdan 2 mukaisiksi harvaan asutuiksi alueiksi.

7.3 Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeus

161. Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää "tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla". Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan [107] artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeuksessa sallitaan tiettyjen alueiden kehittäminen, mitä ei rajoiteta [107] artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetuilla taloudellisilla edellytyksillä, jos tuki "ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun vastaisella tavalla". Tämä määräys antaa komissiolle toimivallan hyväksyä tuen taloudellisen kehityksen edistämiseen sellaisilla jäsenvaltion alueilla, jotka ovat epäedullisessa asemassa kansalliseen keskiarvoon nähden ⁽⁷²⁾.

162. C-alueiden enimmäisväestökattavuus EU27:ssä, jäljempänä 'c-väestökattavuus', saadaan vähentämällä EU27:n tukikelpoisten a-alueiden väestömäärä kappaleen 156 mukaisesta koko enimmäisväestökattavuudesta.

163. C-aleita on kahdenlaisia:

- 1) alueet, jotka täyttävät tietyt määritetyt edellytykset ja jotka jäsenvaltio voi sen vuoksi nimetä c-alueiksi ilman lisäperusteluja, jäljempänä 'ennalta määritellyt c-alueet';
- 2) alueet, jotka jäsenvaltio voi oman harkintansa mukaan nimetä c-alueiksi sillä edellytyksellä, että se osoittaa kyseisten alueiden täyttävän tietyt sosioekonomiset kriteerit, jäljempänä 'ennalta määrittelemättömät c-alueet'.

7.3.1 Ennalta määritellyt c-alueet

7.3.1.1 C-väestökattavuuden jakaminen ennalta määritellyille c-alueille

164. Komissio katsoo, että jäsenvaltioilla on oltava riittävä c-väestökattavuus, jotta ne voivat nimetä c-alueiksi alueita, jotka olivat aluetukikartan mukaan a-alueita vuosina 2017–2020, ⁽⁷³⁾ mutta joita ei enää katsota a-alueiksi.

165. Komissio katsoo myös, että jäsenvaltioiden c-väestökattavuuden on oltava riittävä, jotta c-alueiksi voidaan nimetä alueet, joiden väestötiheys on alhainen.

166. Seuraavat alueet katsotaan ennalta määritellyiksi c-alueiksi:

- 1) entiset a-alueet: NUTS 2 -alueet, jotka olivat a-alueita vuosina 2017–2020;
- 2) harvaan asutut alueet: NUTS 2 -alueet, joilla on vähemmän kuin 8 asukasta neliökilometrillä, tai NUTS 3 -alueet, joilla on vähemmän kuin 12,5 asukasta neliökilometrillä (perustuen Eurostatin tietoihin väestötiheydestä vuonna 2018).

167. Ennalta määritellyn c-väestökattavuuden jako esitetään jäsenvaltioittain liitteessä I. Tätä väestökattavuusjakoa voidaan käyttää vain ennalta määriteltyjen c-alueiden nimeämiseen.

7.3.1.2 Ennalta määriteltyjen c-alueiden nimeäminen

168. Jäsenvaltiot voivat nimetä c-alueiksi kappaleessa 166 tarkoitettut ennalta määritellyt c-alueet.

169. Harvaan asuttujen alueiden osalta jäsenvaltioiden olisi periaatteessa nimettävä c-alueiksi NUTS 2 -alueet, joilla on vähemmän kuin 8 asukasta neliökilometrillä, tai NUTS 3 -alueet, joilla on vähemmän kuin 12,5 asukasta neliökilometrillä. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin nimetä osia NUTS 3 -alueista, joilla on vähemmän kuin 12,5 asukasta neliökilometrillä, tai muita kyseisten NUTS 3 -alueiden viereisiä alueita, jos näillä alueilla on vähemmän kuin 12,5 asukasta neliökilometrillä. Hyvin harvaan asuttujen alueiden osalta jäsenvaltiot voivat nimetä NUTS 2 -alueita, joilla on vähemmän kuin 8 asukasta neliökilometrillä, tai muita kyseisten NUTS 2 -alueiden viereisiä alueita, jos näillä alueilla on vähemmän kuin 8 asukasta neliökilometrillä eikä hyvin harvaan asuttujen alueiden ja harvaan asuttujen alueiden väestö yhdessä ylitä kappaleessa 167 tarkoitettua c-väestökattavuutta.

⁽⁷²⁾ Saksa v. komissio, asia 248/84, mt., 19 kohta.

⁽⁷³⁾ A-alueiden luettelo muutettiin vuonna 2016. Ks. komission tiedonanto vuosiksi 2014–2020 annettujen alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen liitteen I muuttamisesta (aluetukikarttojen väliarviointi) (EUVL C 231, 25.6.2016, s. 1).

7.3.2 Ennalta määrittelemättömät c-alueet

7.3.2.1 Menetelmä ennalta määrittelemättömän c-väestökattavuuden jakamiseksi jäsenvaltioiden kesken

170. Ennalta määrittelemättömien c-alueiden enimmäisväestökattavuus EU27:ssä saadaan vähentämällä tukikelpoisten a-alueiden ja ennalta määriteltyjen c-alueiden väestömäärä kappaleen 156 mukaisesta koko enimmäisväestökattavuudesta. Ennalta määrittelemätön c-väestökattavuus jaetaan EU27:n kesken soveltaen liitteessä III esitettyä menetelmää.

7.3.2.2 Suojatoimenpiteet ja vähimmäisväestökattavuus

171. Jotta voitaisiin varmistaa jatkuva aluetukikartoissa ja kaikkien jäsenvaltioiden vähimmäistoimintamahdollisuudet, komissio katsoo, ettei minkään jäsenvaltion pitäisi menettää yli 30:ä prosenttia kokonaisväestökattavuudestaan kauteen 2017–2020 verrattuna ja että kaikilla jäsenvaltioilla olisi oltava vähimmäisväestökattavuus.

172. Tämän johdosta poikkeuksena kappaleen 156 mukaiseen koko enimmäisväestökattavuuteen kunkin jäsenvaltion c-väestökattavuutta korotetaan tarvittaessa niin, että

- 1) kunkin kyseessä olevan jäsenvaltion a- ja c-kokonaisväestökattavuutta ei supisteta enempää kuin 30 prosenttia verrattuna kauteen 2017–2020 ⁽⁷⁴⁾;
- 2) kaikkien jäsenvaltioiden väestökattavuus on vähintään 7,5 prosenttia sen kansallisesta väestöstä ⁽⁷⁵⁾.

173. Ennalta määrittelemätön c-väestökattavuus, mukaan luettuina suojatoimenpiteet ja vähimmäisväestökattavuus, esitetään jäsenvaltioittain liitteissä I ja II.

7.3.2.3 Ennalta määrittelemättömien c-alueiden nimeäminen

174. Komissio katsoo, että jäsenvaltioiden c-alueiden nimeämisessä käyttämien perusteiden olisi heijastettava erilaisia tilanteita, joissa alueellisen tuen myöntäminen voi olla perusteltua. Perusteiden olisi näin ollen kohdistuttava sosioekonomisiin, maantieteellisiin tai rakenteellisiin ongelmiin, joita todennäköisesti esiintyy c-alueilla, ja niiden olisi taattava riittävässä määrin, ettei aluetuen myöntäminen vaikuta kaupankäynnin edellytyksiin yhteisen edun vastaisella tavalla.

175. Jäsenvaltiot voivat näin ollen nimetä c-alueiksi ennalta määrittelemättömät c-alueet, jotka on määritelty seuraavien kriteerien perusteella:

- 1) Arviointikriteeri 1: vierekkäiset alueet, joilla on vähintään 100 000 asukasta ⁽⁷⁶⁾. Näiden on sijaittava sellaisilla NUTS 2- tai NUTS 3 -alueilla, joiden
  - i) BKT asukasta kohti on alle EU27:n keskiarvon tai vastaa sitä, tai
  - ii) työttömyysaste on vähintään 115 prosenttia kansallisesta keskiarvosta ⁽⁷⁷⁾.
- 2) Arviointikriteeri 2: NUTS 3 -alueet, joiden asukasmäärä on alle 100 000 ja joiden
  - i) BKT asukasta kohti on alle EU27:n keskiarvon tai vastaa sitä, tai
  - ii) työttömyysaste on vähintään 115 prosenttia kansallisesta keskiarvosta.

⁽⁷⁴⁾ Tätä suojatoimenpiteiden osaa sovelletaan Saksaan, Irlantiin, Maltaan ja Sloveniaan.

⁽⁷⁵⁾ Tämä vähimmäisväestökattavuus koskee Tanskaa ja Luxemburgia.

⁽⁷⁶⁾ Tätä väestömäärän kynnyksarvoa alennetaan 50 000 asukkaaseen niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden ennalta määrittelemätön c-väestökattavuus on alle 1 miljoona asukasta, tai 10 000 asukkaaseen niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden väestömäärä on alle 1 miljoona asukasta.

⁽⁷⁷⁾ Työttömyyttä koskevien laskelmien olisi perustuttava kansallisen tilastolaitoksen julkaisemiin alueellisiin tietoihin käyttäen niiden kolmen viimeisen vuoden keskiarvoa, joilta tiedot ovat saatavilla (aluetukikartan ilmoitushetkellä). Ellei näissä suuntaviivoissa ole toisin ilmoitettu, työttömyysaste suhteessa kansalliseen keskiarvoon lasketaan tältä pohjalta.

- 3) Arviointikriteeri 3: saaret tai vierekkäiset alueet, joille on ominaista samanlainen maantieteellinen eristyisyys (esimerkiksi niemimaat tai vuoristoalueet) ja joiden
- i) BKT asukasta kohti on alle EU27:n keskiarvon tai vastaa sitä ⁽⁷⁸⁾, tai
  - ii) työttömyysaste on vähintään 115 prosenttia kansallisesta keskiarvosta ⁽⁷⁹⁾, tai;
  - iii) asukasmäärä on alle 5 000.
- 4) Arviointikriteeri 4: NUTS 3 -alueet tai NUTS 3 -alueiden osat, jotka muodostavat vierekkäisiä alueita, jotka ovat a-alueen vieressä tai jotka jakavat maarajan ETA:n tai Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) ulkopuolisen maan kanssa.
- 5) Arviointikriteeri 5: vierekkäiset alueet, joilla on vähintään 50 000 asukasta ⁽⁸⁰⁾ ja jotka ovat suuren rakennemuutoksen tai vakavan suhteellisen taantumun kohteena, edellyttäen, että kyseiset alueet eivät sijaitse NUTS 3 -alueilla tai vierekkäisillä alueilla, jotka täyttävät edellytykset tulla nimetyiksi ennalta määritellyiksi alueiksi tai jotka voidaan nimetä arviointikriteerien 1–4 mukaisesti ⁽⁸¹⁾.

176. Kappaleessa 175 esitettyjä arviointikriteerejä sovellettaessa vierekkäisten alueiden käsitteellä tarkoitetaan kokonaisia paikallisten hallintoyksiköiden alueita (LAU-alueita) ⁽⁸²⁾ tai LAU-alueiden ryhmää ⁽⁸³⁾. LAU-alueiden ryhmän katsotaan muodostavan vierekkäisten alueiden kokonaisuuden, jos jokaisella alueella on hallinnollinen raja toisen niinkin ryhmään kuuluvan alueen kanssa ⁽⁸⁴⁾.

177. Se, onko kussakin jäsenvaltiossa sallittua väestökattavuutta noudatettu, arvioidaan ottamalla huomioon kyseisten alueiden kokonaisväestömäärä viimeisimpien kansallisen tilastolaitoksen julkaisemien tilastotietojen perusteella.

7.4 Alueelliseen investointitukeen sovellettavat tuen enimmäisintensiteetit

178. Komissio katsoo, että alueelliseen investointitukeen sovellettavissa tuen enimmäisintensiteeteissä on otettava huomioon EU:n eri alueiden kehityserojen luonne ja suuruus. Tämän vuoksi a-alueiden tuki-intensiteettien olisi oltava korkeammat kuin c-alueiden.

7.4.1 A-alueiden tuen enimmäisintensiteetit

179. A-alueiden tuki-intensiteetti suurille yrityksille saa olla enintään:

- 1) 50 prosenttia NUTS 2 -alueilla, joiden BKT asukasta kohden on enintään 55 prosenttia EU27:n keskiarvosta;
- 2) 40 prosenttia NUTS 2 -alueilla, joiden BKT asukasta kohden on yli 55 prosenttia ja enintään 65 prosenttia EU27:n keskiarvosta;

⁽⁷⁸⁾ Laskiessaan, onko näiden saarten tai vierekkäisten alueiden BKT asukasta kohden alle EU27:n keskiarvon tai vastaako se sitä, jäsenvaltio voi käyttää kansallisen tilastolaitoksensa tai muiden tunnustettujen lähteiden toimittamia tietoja.

⁽⁷⁹⁾ Laskiessaan, onko näiden saarten tai vierekkäisten alueiden työttömyysaste vähintään 115 prosenttia kansallisesta keskiarvosta, jäsenvaltiot voivat käyttää kansallisen tilastolaitoksensa tai muiden tunnustettujen lähteiden toimittamia tietoja.

⁽⁸⁰⁾ Tätä väestömäärän kynnyksarvoa alennetaan 25 000 asukkaaseen niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden ennalta määrittelemätön c-väestökattavuus on alle 1 miljoona asukasta, tai 10 000 asukkaaseen niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden kokonaisväestömäärä on alle 1 miljoona asukasta, tai 5 000 asukkaaseen saarien tai sellaisten vierekkäisten alueiden osalta, joille on tunnusomaista samantapainen maantieteellinen eristyisyys.

⁽⁸¹⁾ Arviointikriteeriä 5 sovellettaessa jäsenvaltioiden on osoitettava, että alue on suuren rakennemuutoksen tai vakavan suhteellisen taantumun kohteena, vertailemalla kyseisten alueiden tilannetta saman jäsenvaltion muiden alueiden tai muiden jäsenvaltioiden alueiden tilanteeseen ottamalla huomioon sosioekonomiset indikaattorit, jotka koskevat yritystoiminnan rakennetilastoja, työmarkkinoita, kotitalouksien tuloja, koulutusta tai muita samantapaisia indikaattoreita. Tätä varten jäsenvaltiot voivat käyttää kansallisen tilastolaitoksensa tai muiden tunnustettujen lähteiden toimittamia tietoja. Tällaista perustelua ei vaadita alueilta, jotka on nimetty oikeudenmukaisen siirtymän rahaston tuensaajiksi komission hyväksymässä jäsenvaltion oikeudenmukaista siirtymää koskevassa suunnitelmassa, koska rakennemuutoksen olemassaolo katsotaan osoitetuksi osana oikeudenmukaista siirtymää koskevaa suunnitelmaa.

⁽⁸²⁾ Paikalliset hallintoyksiköt (LAU) on määritelty yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistöstä (NUTS) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1059/2003, sellaisena kuin se on muutettuna komission delegoidulla asetuksella (EU) 2019/1755, liitteessä III.

⁽⁸³⁾ Jäsenvaltio voi kuitenkin nimetä osia LAU-alueesta, jos kyseisen LAU-alueen väestömäärä ylittää arviointikriteerin 1 tai 5 mukaisen vierekkäisten alueiden vähimmäisväestömäärän (mukaan lukien kyseisten kriteerien mukaiset alennetut väestömäärän kynnyksarvot) ja jos kyseisen LAU-alueen väestömäärä on vähintään 50 prosenttia sovellettavan kriteerin mukaisesta vähimmäisväestömäärästä.

⁽⁸⁴⁾ Saarien osalta hallinnollisia rajoja ovat myös merirajat, jotka rajoittuvat kyseisen jäsenvaltion muihin hallinnollisiin yksiköihin.

3) 30 prosenttia NUTS 2 -alueilla, joiden BKT asukasta kohden on yli 65 prosenttia EU27:n keskiarvosta.

180. Kappaleessa 179 vahvistettuja tuki-intensiteettejä voidaan korottaa enintään 20 prosenttiyksikköä syrjäisimmillä alueilla, joiden BKT asukasta kohden on enintään 75 prosenttia EU27:n keskiarvosta, tai enintään 10 prosenttiyksikköä muilla syrjäisimmillä alueilla.

181. Kappaleessa 179 vahvistettuja tuki-intensiteettejä voidaan myös korottaa kohdissa 7.4.4 ja 7.4.5 tarkoitetuilla alueilla niin, että kyseisen alueen tuki-intensiteetti suurille yrityksille on enintään 70 prosenttia.

7.4.2 C-alueiden tuen enimmäisintensiteetit

182. Tuki-intensiteetti suurille yrityksille saa olla enintään:

- 1) 20 prosenttia harvaan asutuilla alueilla ja alueilla (NUTS 3 -alueet tai NUTS 3 -alueiden osat), jotka jakavat maarajan ETA:n tai EFTAn ulkopuolisen maan kanssa;
- 2) 15 prosenttia entisillä a-alueilla;
- 3) 10 prosenttia ennalta määrittelemättömillä c-alueilla, joiden BKT asukasta kohden on yli 100 prosenttia EU27:n keskiarvosta ja työttömyysaste alle 100 prosenttia EU27:n keskiarvosta;
- 4) 15 prosenttia muilla ennalta määrittelemättömillä c-alueilla.

183. Entisillä a-alueilla kappaleen 182 kohdan 2 mukaista 15 prosentin tuki-intensiteettiä voidaan korottaa enintään 5 prosenttiyksikköä 31. joulukuuta 2024 asti.

184. Jos c-alue on a-alueen vieressä, niillä c-alueella olevilla NUTS 3 -alueilla tai NUTS 3 -alueiden osilla, jotka ovat a-alueen vieressä, kappaleessa 182 määritetyt tuki-intensiteettejä voidaan korottaa tarvittaessa niin, että kyseisten kahden alueen tuki-intensiteettien erotus ei ylitä 15:tä prosenttiyksikköä.

185. Kappaleessa 182 määritetyt tuki-intensiteettejä voidaan korottaa myös kohdassa 7.4.5 tarkoitetuilla alueilla.

7.4.3 Pk-yritysten korotetut tuki-intensiteetit

186. Edellä kohdissa 7.4.1 ja 7.4.2 esitettyjä tuen enimmäisintensiteettejä voidaan korottaa enintään 20 prosenttiyksikköä pienten yritysten osalta ja enintään 10 prosenttiyksikköä keskisuurten yritysten osalta ⁽⁸⁵⁾.

7.4.4 Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston tuensaajiksi nimettyjen alueiden korotetut tuki-intensiteetit ⁽⁸⁶⁾

187. Kohdassa 7.4.1 määritetyt tuen enimmäisintensiteettejä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä sellaisten alueiden osalta, jotka on nimetty oikeudenmukaisen siirtymän rahaston tuensaajiksi komission hyväksymässä jäsenvaltion alueellista oikeudenmukaista siirtymää koskevassa suunnitelmassa, jos kyseiset alueet sijaitsevat perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisilla tukialueilla ⁽⁸⁷⁾.

7.4.5 Väestökadosta kärsivien alueiden korotetut tuki-intensiteetit

188. Edellä kohdassa 7.4.1 määritetyt tuen enimmäisintensiteettejä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä ja kohdassa 7.4.2 määritetyt tuen enimmäisintensiteettejä voidaan korottaa 5 prosenttiyksikköä sellaisten NUTS 3 -alueiden osalta, joiden kärsimä väestökato on yli 10 prosenttia kaudella 2009–2018 ⁽⁸⁸⁾.

7.5 Aluetukikarttojen ilmoittaminen ja arviointi

189. Kun nämä suuntaviivat on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, kunkin jäsenvaltion olisi ilmoitettava komissiolle aluetukikartta, jota sovelletaan 1. tammikuuta 2022 – 31. joulukuuta 2027. Kussakin ilmoituksessa olisi esitettävä liitteen V mukaiset tiedot.

⁽⁸⁵⁾ Pk-yritysten korotettuja tuki-intensiteettejä ei sovelleta suuriin investointihankkeisiin myönnettyyn tukeen.

⁽⁸⁶⁾ Tätä kohtaa sovelletaan vain, jos on hyväksytty alaviitteessä 12 tarkoitettua komission ehdotuksen mukainen asetus.

⁽⁸⁷⁾ Aluetukikarttoja voidaan päivittää tällä perusteella, jos alueet eivät ole vielä tiedossa, kun kartta hyväksytään.

⁽⁸⁸⁾ Ks. liite IV.

190. Komissio tutkii jokaisen jäsenvaltion ilmoittaman aluetukikartan ja tekee päätöksen kartan hyväksymisestä, jos kartta on näiden suuntaviivojen edellytysten mukainen. Kaikki aluetukikartat julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, ja ne muodostavat olennaisen osan näitä suuntaviivoja.

7.6 Muutokset

7.6.1 Väestökattavuusmarginaali

191. Jäsenvaltio voi omasta aloitteestaan määrittää kansallisen väestökattavuusmarginaalin, joka koostuu kyseisen jäsenvaltion enimmäisväestökattavuuden, sellaisena kuin komissio on sen kohdentanut ⁽⁸⁹⁾, ja aluetukikartassa nimettyjen a- ja c-alueiden väestökattavuuden välisestä erosta.

192. Jos jäsenvaltio päättää luoda tällaisen marginaalin, se voi koska tahansa käyttää marginaalia lisätäkseen karttaan uusia c-alueita, kunnes kansallinen enimmäisväestökattavuus on saavutettu. Tätä varten jäsenvaltio voi käyttää Eurostatin, kansallisen tilastolaitoksensa tai muiden tunnustettujen lähteiden toimittamia uusimpia sosioekonomisia tietoja. C-alueiden väestö olisi laskettava alustavaa karttaa laadittaessa käytettyjen väestötietojen perusteella.

193. Jäsenvaltion on tehtävä ilmoitus komissiolle joka kerta, kun se aikoo käyttää väestökattavuusmarginaalia uusien c-alueiden lisäämiseen ennen muutoksen tekemistä.

7.6.2 Väliarviointi

194. Aluetukikarttojen väliarviointi, jossa otetaan huomioon päivitetty tilastotiedot, tehdään vuonna 2023. Komissio ilmoittaa kesäkuuhun 2023 mennessä väliarviointia koskevat tiedot.

8. VUOSILLE 2014–2020 ANNETTUIJEN ALUEELLISIA VALTIONTUKIA KOSKEVIEN SUUNTAVIIVOJEN MUUTTAMINEN

195. Jäsenvaltio voi myös muuttaa vuosien 2014–2021 aluetukikarttaansa ⁽⁹⁰⁾ kappaleen 189 mukaisessa ilmoituksessaan korvatakseen alueet, jotka ovat tukikelpoisia vuosille 2014–2020 annettujen alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen perusteella, alueilla, jotka ovat tukikelpoisia sen kartan perusteella, jonka komissio hyväksyy näiden suuntaviivojen kappaleen 190 mukaisesti. Arvioitu aluetukikartta on voimassa siitä päivästä, jona komission päätös vuosien 2014–2021 aluetukikartan ilmoitetusta muutoksesta hyväksytään, 31. joulukuuta 2021 asti. Päätöksessä ilmoitetaan lisäksi muutetun vuosien 2014–2021 aluetukikartan mukaisesti tukikelpoisten alueiden tuen enimmäisintensiteetit, jotka vastaavat vuosille 2014–2020 annetuissa alueellisia valtiontukia koskevissa suuntaviivoissa vahvistettuja tuen enimmäisintensiteettejä. Muutettu kartta on olennainen osa vuosille 2014–2020 annettuja alueellisia valtiontukia koskevia suuntaviivoja kyseisten suuntaviivojen kappaleen 179 mukaisesti.

196. Muutetaan alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosille 2014–2020 seuraavasti:

1) Korvataan kappaleen 20 kohta r seuraavasti:

”aluetukikartalla’ luetteloa alueista, jotka jäsenvaltio on nimennyt näissä suuntaviivoissa tai 1. tammikuuta 2022 alkaen sovellettavissa valtiontukea koskevissa suuntaviivoissa vahvistettujen edellytysten mukaisesti ja jotka komissio on hyväksynyt;”

2) Lisätään kappaleen 185 jälkeen seuraava kappale 185a:

”5.6.3 1. tammikuuta 2022 alkaen sovellettavista alueellisia valtiontukia koskevistä suuntaviivoista aiheutuva muutos

185a. Jäsenvaltio voi pyytää aluetukikarttansa muuttamista 1. tammikuuta 2022 alkaen sovellettavien alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen kohdan 7.6 mukaisesti.”

9. ALUETUKISÄÄNTÖJEN SOVELTAMISALA

197. Komissio soveltaa näiden suuntaviivojen periaatteita arvioidessaan kaikkien sellaisten ilmoitusta edellyttävien alueellisten tukien soveltuvuutta sisämarkkinoille, jotka aiotaan myöntää 31. joulukuuta 2021 jälkeen.

⁽⁸⁹⁾ Ks. liite I.

⁽⁹⁰⁾ Komission vuosille 2014–2020 annettujen alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen mukaisesti hyväksymä aluetukikartta, jota sovelletaan 1. heinäkuuta 2014–31. joulukuuta 2021.

198. Ilmoituksia, jotka koskevat aluetukiohjelmiä tai tukitoimenpiteitä, jotka myönnetään 31. joulukuuta 2021 jälkeen, ei voida pitää täydellisinä, ennen kuin komissio on tehnyt päätöksen kyseisen jäsenvaltion aluetukikartan hyväksymisestä kohdassa 7.5 kuvailtujen järjestelyjen mukaisesti.

199. Näiden suuntaviivojen täytäntöönpano johtaa joidenkin alueelliseen tukeen sovellettavien sääntöjen muuttumiseen EU:ssa. Siksi on välttämätöntä tarkastella uudelleen, ovatko kaikki voimassa olevat ⁽⁹¹⁾ aluetukiohjelmat, investointituki- ja toimintatukiohjelmat mukaan luettuina, joiden kesto ulottuu vuoden 2021 jälkeen, edelleen perusteltuja ja tuloksellisia.

200. Tämän vuoksi komissio ehdottaa jäsenvaltioille seuraavia aiheellisia toimenpiteitä perussopimuksen 108 artiklan 1 kohdan mukaisesti:

- 1) jäsenvaltion on rajoitettava kaikkien voimassa olevien alueellisten tukijärjestelmien soveltaminen tukiin, jotka aiotaan myöntää 31. joulukuuta 2021 tai sitä ennen;
- 2) jäsenvaltioiden on muutettava muita voimassa olevia horisontaalisia tukiohjelmiä, joissa määrätään erityiskohtelusta tukialueilla toteutettaviin hankkeisiin myönnettävän tuen osalta, varmistaakseen, että 31. joulukuuta 2021 jälkeen myönnettävä tuki on yhdenmukainen tuen myöntämispäivänä sovellettavan aluetukikartan kanssa;
- 3) jäsenvaltioiden olisi vahvistettava yhden kuukauden kuluessa siitä, kun nämä suuntaviivat julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, hyväksyvänsä tämän kappaleen kohdissa 1 ja 2 ehdotetut toimenpiteet.

10. RAPORTOINTI JA SEURANTA

201. Jäsenvaltioiden on annettava vuosittain komissiolle kertomukset neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 ⁽⁹²⁾ ja komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ⁽⁹³⁾ mukaisesti.

202. Jäsenvaltioiden on säilytettävä tarkat tiedot kaikista tukitoimenpiteistä. Aineistoon on sisällyttävä kaikki tarvittavat tiedot, joiden perusteella voidaan vahvistaa, että tukikelpoisia kustannuksia ja tuen enimmäisintensiteettejä koskevia edellytyksiä on noudatettu. Jäsenvaltioiden on säilytettävä asiakirja-aineisto 10 vuoden ajan tuen myöntämispäivästä ja toimitettava se komissiolle tämän pyynnöstä.

11. TARKISTAMINEN

203. Komissio voi päättää näiden suuntaviivojen muuttamisesta milloin tahansa, jos tämä on tarpeen kilpailupoliittikkaan liittyvistä syistä tai muiden EU:n politiikan alojen ja kansainvälisten sitoumusten tai muiden perusteltujen syiden huomioon ottamiseksi.

⁽⁹¹⁾ Ryhmäpoikkeusasetuksen perusteella täytäntöön pantuja tukitoimenpiteitä ei katsota voimassa oleviksi tukiohjelmiä. Tukiohjelmiä, jotka on pantu täytäntöön perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti, ei katsota voimassa oleviksi tukiohjelmiä, paitsi kun ne katsotaan voimassa oleviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohdista säännöistä 13 päivänä heinäkuuta 2015 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9) 17 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

⁽⁹²⁾ Neuvoston asetukset (EU) 2015/1589.

⁽⁹³⁾ Komission asetukset (EY) N:o 794/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta (EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1).

LIITE I

Aluetukien kattavuus jäsenvaltioittain vuosina 2022–2027

Belgia	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden ⁽¹⁾	Osuus kansallisesta väestöstä ⁽²⁾
A-alueet	BE34 Prov. Luxembourg (BE)	73,00	2,50 %
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	23,33 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	25,83 %

Bulgaria	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	BG31 Северозападен / Severozapaden	31,67	10,66 %
	BG32 Северен централен / Severen tsentralen	34,33	11,24 %
	BG33 Североизточен / Severoiztochen	40,33	13,26 %
	BG34 Югоизточен / Yugoiztochen	43,00	14,74 %
	BG42 Южен централен / Yuzhen tsentralen	35,00	20,13 %
Ennalta määritellyt c-alueet (entiset a-alueet)	BG41 Югозападен / Yugozapaden	81,33	29,97 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	100,00 %

Tšekki	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	CZ04 Severozápad	63,67	10,50 %
	CZ05 Severovýchod	75,00	14,22 %
	CZ07 Střední Morava	73,33	11,43 %
	CZ08 Moravskoslezsko	74,33	11,33 %
Ennalta määritellyt c-alueet (entiset a-alueet)	CZ02 Střední Čechy	82,67	12,81 %
	CZ03 Jihozápad	78,00	11,52 %
	CZ06 Jihovýchod	82,67	15,94 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	87,76 %

⁽¹⁾ Mitattuna ostovoimastandardina, kauden 2016–2018 kolmen vuoden keskiarvo (EU27 = 100) (päivitettyä 23.3.2020).

⁽²⁾ Eurostatin vuoden 2018 väestötietojen mukaan.

Tanska	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	7,50 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	7,50 %
Saksa	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	18,10 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	18,10 %
Viro	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
Ennalta määritellyt c-alueet (entiset a-alueet)	EE00 Eesti	79,33	100,00 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	100,00 %
Irlanti	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	35,90 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	35,90 %
Kreikka	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	EL41 Βόρειο Αιγαίο / Voreio Aigaio	49,00	2,01 %
	EL42 Νότιο Αιγαίο / Notio Aigaio	73,67	3,19 %
	EL43 Κρήτη / Kriti	58,33	5,91 %
	EL51 Ανατολική Μακεδονία, Θράκη / Anatoliki Makedonia, Thraki	47,67	5,59 %
	EL52 Κεντρική Μακεδονία / Kentriki Makedonia	53,67	17,47 %
	EL53 Δυτική Μακεδονία / Dytiki Makedonia	59,67	2,50 %
	EL54 Ήπειρος / Ipeiros	48,67	3,11 %
	EL61 Θεσσαλία / Thessalia	52,67	6,71 %

	EL62 Ιόνια Νησιά / Ionia Nisia	63,33	1,90 %
	EL63 Δυτική Ελλάδα / Dytiki Elláda [EL643 Ευρυτανία / Evrytania – harvaan asuttu alue]	50,33	6,12 %
	EL64 Στερεά Ελλάδα / Sterea Elláda	62,33	5,18 %
	EL65 Πελοπόννησος / Peloponnisos	56,67	5,36 %
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	17,28 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027			82,34 %

Espanja	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	ES42 Castilla-La Mancha [ES423 Cuenca – harvaan asuttu alue]	72,33	4,35 %
	ES43 Extremadura	66,67	2,28 %
	ES61 Andalucía	68,33	17,99 %
	ES63 Ciudad de Ceuta	72,67	0,18 %
	ES64 Ciudad de Melilla	67,00	0,18 %
	ES70 Canarias	75,00	4,68 %
Ennalta määritellyt c-alueet (entiset a-alueet)	ES62 Región de Murcia	76,67	3,17 %
Ennalta määritellyt c-alueet (harvaan asutut alueet)	ES242 Teruel	–	0,29 %
	ES417 Soria	–	0,19 %
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	32,99 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	66,29 %

Ranska	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	FRY1 Guadeloupe	73,00	0,63 %
	FRY2 Martinique	77,00	0,55 %
	FRY3 Guyane	50,33	0,42 %
	FRY4 La Réunion	70,00	1,28 %
	FRY5 Mayotte	32,67:	0,40 %:
	Saint-Martin *	:	:

Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	28,68 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	31,95 %

* Saint-Martin kuuluu syrjäisimpiin alueisiin mutta ei sisälly vuoden 2021 NUTS-nimikkeistöön. Sovelletavan tuen enimmäisintensiteetin laskemiseksi Ranska voi käyttää kansallisen tilastolaitoksensa tai muiden tunnustettujen lähteiden toimittamia tietoja.

Kroatia	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	HR02 Panonska Hrvatska	41,58	27,02 %
	HR03 Jadranska Hrvatska [HR032 Ličko-senjska županija – harvaan asuttu alue]	60,33	33,48 %
	HR06 Sjeverna Hrvatska	48,43	20,04 %
Ennalta määritellyt c-alueet (entiset a-alueet)	HR05 Grad Zagreb	109,24	19,46 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	100,00 %

Italia	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	ITF2 Molise	69,33	0,51 %
	ITF3 Campania	62,67	9,62 %
	ITF4 Puglia	63,33	6,68 %
	ITF5 Basilicata	74,67	0,94 %
	ITF6 Calabria	57,33	3,23 %
	ITG1 Sicilia	59,67	8,30 %
	ITG2 Sardegna	70,33	2,72 %
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	9,99 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	41,99 %

Kypros	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	49,46 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	49,46 %

Latvia	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	LV00 Latvija [LV008 Vidzeme – harvaan asuttu alue]	67,00	100,00 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	100,00 %

Liettua	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	LT02 Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas	65,00	71,16 %
Ennalta määritellyt c-alueet (entiset a-alueet)	LT01 Sostinės regionas	113,67	28,84 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	100,00 %

Luxemburg	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	7,50 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	7,50 %

Unkari	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	HU12 Pest	55,00	13,00 %
	HU21 Közép-Dunántúl	65,33	10,81 %
	HU22 Nyugat-Dunántúl	72,67	10,10 %
	HU23 Dél-Dunántúl	47,33	9,03 %
	HU31 Észak-Magyarország	47,67	11,57 %
	HU32 Észak-Alföld	44,33	14,89 %
	HU33 Dél-Alföld	50,00	12,69 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	82,09 %

Malta	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	70,00 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	70,00 %

Alankomaat	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	8,98 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	8,98 %

Itävalta	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	22,42 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	22,42 %

Puola	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	PL21 Małopolskie	63,67	8,84 %
	PL22 Śląskie	72,33	11,82 %
	PL42 Zachodniopomorskie	58,33	4,43 %
	PL43 Lubuskie	58,00	2,64 %
	PL52 Opolskie	55,33	2,57 %
	PL61 Kujawsko-Pomorskie	56,33	5,41 %
	PL62 Warmińsko-Mazurskie	49,00	3,73 %
	PL63 Pomorskie	67,67	6,06 %
	PL71 Łódzkie	65,00	6,43 %
	PL72 Świętokrzyskie	50,00	3,24 %
	PL81 Lubelski	47,67	5,52 %
	PL82 Podkarpackie	49,33	5,54 %
	PL84 Podlaskie	49,67	3,08 %
	PL92 Mazowiecki regionalny	59,33	6,12 %
Ennalta määritellyt c-alueet (entiset a-alueet)	PL41 Wielkopolskie	75,67	9,09 %
	PL51 Dolnośląskie	77,00	7,55 %
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	0,82 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	92,90 %

Portugali	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	PT11 Norte	65,67	34,76 %
	PT16 Centro (PT)	67,33	21,63 %
	PT18 Alentejo	72,67	6,89 %
	PT20 Região Autónoma dos Açores	69,00	2,37 %
	PT30 Região Autónoma da Madeira	76,00	2,47 %
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	2,11 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	70,23 %

Romania	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	RO11 Nord-Vest	58,33	13,13 %
	RO12 Centru	60,00	11,93 %
	RO21 Nord-Est	39,67	16,48 %
	RO22 Sud-Est	52,67	12,37 %
	RO31 Sud – Muntenia	49,33	15,14 %
	RO41 Sud-Vest Oltenia	46,67	9,96 %
	RO42 Vest	66,00	9,15 %
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	1,19 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	89,34 %

Slovenia	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	SI03 Vzhodna Slovenija	70,67	52,71 %
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	17,29 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	70,00 %

Slovakia	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
A-alueet	SK02 Západné Slovensko	66,67	33,55 %
	SK03 Stredné Slovensko	58,00	24,60 %
	SK04 Východné Slovensko	52,00	29,82 %

Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	87,97 %
-----------------------------------	---	---	---------

Suomi	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
Ennalta määritellyt c-alueet (harvaan asutut alueet)	FI1D1 Etelä-Savo	–	2,67 %
	FI1D2 Pohjois-Savo	–	4,46 %
	FI1D3 Pohjois-Karjala	–	2,95 %
	FI1D5 Keski-Pohjanmaa	–	1,24 %
	FI1D7 Lappi	–	3,24 %
	FI1D8 Kainuu	–	1,34 %
	FI1D9 Pohjois-Pohjanmaa	–	7,43 %
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	3,52 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	26,86 %

Ruotsi	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus kansallisesta väestöstä
Ennalta määritellyt c-alueet (harvaan asutut alueet)	SE312 Dalarnas län	–	2,81 %
	SE321 Västernorrlands län	–	2,42 %
	SE322 Jämtlands län	–	1,27 %
	SE331 Västerbottens län	–	2,63 %
	SE332 Norrbottens län	–	2,48 %
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	9,98 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	21,60 %

LIITE II

Aluetukien kattavuus Pohjois-Irlannissa

Pohjois-Irlanti *	NUTS-alueet	BKT asukasta kohden	Osuus väestöstä ⁽¹⁾
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	–	–	100,00 %
Kokonaisväestökattavuus 2022–2027	–	–	100,00 %

* Näitä suuntaviivoja sovelletaan myös Pohjois-Irlantiin, kuten erosopimuksen (Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehty sopimus (EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7)) liitteenä olevassa Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa on sovittu.

⁽¹⁾ Jotta voidaan varmistaa jatkuvuus Pohjois-Irlannin aluetukikartassa Yhdistyneen kuningaskunnan Euroopan unionista eroamisen rakenteellisesta vaikutuksesta huolimatta, Pohjois-Irlannin olisi poikkeuksellisesti säilytettävä nykyinen kattavuutensa (100 %).

LIITE III

Menetelmä ennalta määrittelemättömän c-väestökattavuuden jakamiseksi jäsenvaltioiden kesken

Komissio laskee kullekin jäsenvaltiolle ennalta määrittelemättömän c-väestökattavuuden soveltamalla seuraavaa menetelmää:

- 1) Komissio määrittää ne jäsenvaltioiden NUTS 3 -alueet, jotka eivät sijaitse seuraavilla alueilla:
  - liitteessä I luetellut tukikelpoiset a-alueet;
  - liitteessä I luetellut entiset a-alueet;
  - liitteessä I luetellut harvaan asutut alueet.
- 2) Komissio yksilöi 1. vaiheessa määritellyistä NUTS 3 -alueista ne, joiden
  - BKT asukasta kohden ⁽¹⁾ on alle lasketun kansallisen BKT:n alue-erojen kynnysarvon ⁽²⁾ tai vastaa sitä; tai
  - työttömyysaste ⁽³⁾ ylittää kansallisen työttömyysasteen alue-erojen kynnysarvon ⁽⁴⁾ tai vastaa sitä tai on vähintään 150 prosenttia kansallisesta keskiarvosta, tai
  - BKT asukasta kohden on enintään 90 prosenttia EU27:n keskiarvosta; tai
  - työttömyysaste on vähintään 125 prosenttia EU27:n keskiarvosta.
- 3) I-jäsenvaltion ennalta määrittelemätön c-väestökattavuus (A_i) lasketaan seuraavalla kaavalla (ilmaistuna prosentteina EU27:n väestöstä):

$$A_i = p_i / P \times 100$$
 jossa
  - p_i on i-jäsenvaltion 2. vaiheessa yksilöityjen NUTS 3 -alueiden väestö ⁽⁵⁾.
  - P on EU27:n 2. vaiheessa yksilöityjen NUTS 3 -alueiden väestön summa.

⁽¹⁾ Kaikki tässä liitteessä tarkoitetut tiedot, jotka koskevat BKT:tä asukasta kohden, perustuvat niiden kolmen viimeisen vuoden keskiarvoon, joilta Eurostatin tiedot ovat saatavilla eli vuosilta 2016–2018.

⁽²⁾ Asukasta kohden lasketun kansallisen BKT:n alue-erojen kynnysarvo (TG_i) lasketaan i-jäsenvaltion osalta seuraavalla kaavalla (ilmaistuna prosentteina kansallisesta BKT:stä asukasta kohden):

$$(TG)_i = 85 \times ((1 + 100 / g_i) / 2)$$

jossa g_i on i-jäsenvaltion BKT asukasta kohden ilmaistuna prosentteina EU27:n keskiarvosta.

⁽³⁾ Kaikki tässä liitteessä tarkoitetut työttömyyttä koskevat tiedot perustuvat niiden kolmen viimeisen vuoden keskiarvoon, joilta Eurostatin tiedot ovat saatavilla eli vuosien 2017–2019 keskiarvoon. Näihin tietoihin ei kuitenkaan sisälly NUTS 3 -tason tietoja, minkä vuoksi käytetään sen NUTS 2 -alueen työttömyyttä koskevia tietoja, jolla kyseiset NUTS 3 -alueet sijaitsevat.

⁽⁴⁾ Kansallisen työttömyysasteen alue-erojen kynnysarvo (TU_i) lasketaan i-jäsenvaltion osalta seuraavalla kaavalla (ilmaistuna prosentteina kansallisesta työttömyysasteesta):

$$(TU)_i = 115 \times ((1 + 100 / u_i) / 2)$$

jossa u_i on i-jäsenvaltion kansallinen työttömyysaste ilmaistuna prosentteina EU27:n keskiarvosta.

⁽⁵⁾ NUTS 3 -alueiden väestö lasketaan niiden väestötietojen perusteella, joita Eurostat käyttää määrittäessään asukasta kohden laskettua alueellista BKT:tä vuodeksi 2018.

LIITE IV

Menetelmä kohdassa 7.4.5 tarkoitettujen väestökadosta kärsivien tukialueiden määrittämiseksi

Jäsenvaltiot voivat määrittää kappaleen 188 mukaisesti alueet, jotka kärsivät väestökadosta, seuraavasti:

- jäsenvaltioiden on määritettävä perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan mukaiset NUTS 3 -tasolla olevat tukialueet;
- on käytettävä Eurostatin tietoja väestötiheydestä vuosilta 2009–2018 käyttäen perustana uusinta saatavilla olevaa NUTS-luokitusta;
- jäsenvaltioiden on osoitettava, että väestökato on ollut yli 10 prosenttia vuosina 2009–2018;
- jos NUTS-luokitusta on muutettu edellisten 10 vuoden aikana, jäsenvaltioiden on käytettävä väestötiheystietoja pisimmältä käytettävissä olevalta ajanjaksolta.

Jäsenvaltioiden on sisällytettävä näin määritetyt alueet kappaleen 189 mukaiseen ilmoitukseen.

LIITE V

Aluetukikarttaa koskevaan ilmoitukseen täytettävät tiedot

- 1) Jäsenvaltioiden on toimitettava soveltuvin osin tiedot seuraavista nimettäväksi ehdotettujen alueiden ryhmistä:
    - a-alueet;
    - entiset a-alueet;
    - harvaan asutut alueet;
    - hyvin harvaan asutut alueet;
    - alueet, jotka on nimetty oikeudenmukaisen siirtymän rahaston tuensaajiksi kohdan 7.4.4 mukaisesti;
    - väestökadosta kärsivät tukialueet kohdan 7.4.5 mukaisesti;
    - ennalta määrittelemättömät c-alueet, jotka on nimetty arviointikriteerin 1 perusteella;
    - ennalta määrittelemättömät c-alueet, jotka on nimetty arviointikriteerin 2 perusteella;
    - ennalta määrittelemättömät c-alueet, jotka on nimetty arviointikriteerin 3 perusteella;
    - ennalta määrittelemättömät c-alueet, jotka on nimetty arviointikriteerin 4 perusteella;
    - ennalta määrittelemättömät c-alueet, jotka on nimetty arviointikriteerin 5 perusteella.
  - 2) Jäsenvaltioiden on toimitettava kuhunkin ryhmään kuuluvien ehdotettujen alueiden osalta seuraavat tiedot:
    - alueen yksilöinti (käyttäen alueen NUTS 2- tai NUTS 3 -aluekoodia, niiden alueiden LAU-koodia, jotka muodostavat vierekkäisen alueen, tai muita kyseisten hallinnollisten yksikköjen virallisia nimikkeitä);
    - alueen ehdotettu tuki-intensiteetti kaudella 2022–2027 tai entisten a-alueiden osalta kausilla 2022–2024 ja 2025–2027 (ottaen soveltuvin osin huomioon kappaleiden 180, 181, 183 tai 184, 185 ja 186 mukaiset tuki-intensiteetin mahdolliset korotukset);
    - alueen kokonaisväestö kappaleen 177 mukaisesti.
  - 3) Harvaan ja hyvin harvaan asuttujen alueiden nimeämisen osalta jäsenvaltioiden on esitettävä riittävät todisteet siitä, että soveltuvat kappaleen 169 edellytykset täyttyvät.
  - 4) Arviointikriteerien 1–5 perusteella nimettyjen ennalta määrittelemättömien alueiden osalta jäsenvaltioiden on esitettävä riittävät todisteet siitä, että kaikki sovellettavat kappaleiden 175, 176 ja 177 edellytykset täyttyvät.
-

LIITE VI

Terästeollisuuden määritelmä

Näissä suuntaviivoissa 'terästeollisuudella' tarkoitetaan yhden tai useamman seuraavassa luetellun tuotteen tuotantoa:

- a) harkkorauta ja ferroseokset; harkkorauta teräksen valmistukseen, metallivalimoissa käytettävä ja muu harkkorauta, peilirauta ja runsashiilinen rautamangaani, lukuun ottamatta muita rautaseoksia;
- b) tuotteet alkumuodossa tai välituotteena rautaa, tavallista terästä tai erikoisterästä: sula teräs, myös valanteina, myös taottavaksi tarkoitettut harkot, puolivalmisteet kuten tankoteelmät, biletit ja laattateelmät, levyaihiot, tinalevyaihiot, kuumavalssatut levyainekset keloina, lukuun ottamatta sulan teräksen valmistusta pienistä ja keskisuurista sulatoista peräisin olevasta valuteräksestä;
- c) raudasta, tavallisesta teräksestä tai erikoisteräksistä valmistetut kuumamuokatut tuotteet: kiskot, ratapölkkyt, sidekiskot, aluslaatat, palkit, raskaat profiilit, vähintään 80 mm, ponttirauta ja -teräs, tangot ja profiilit, alle 80 mm, ja laatat, alle 150 mm, valssilanka, putkien renkaat ja neliöt, kuumavalssattu vanne ja nauha (myös nauha putkia varten), kuumavalssatut levyt (myös päällystetyt), levyt, vähintään 3 mm, leveät laatat, vähintään 150 mm, lukuun ottamatta metallilankaa ja metallilankatuotteita, tankoja ja rautavaloksia;
- d) kylmänä viimeistellyt tuotteet: tinapinnoitettu levy, lyijy-tinapinnoitettu levy, mustalevy, galvanoidut levyt, muut päällystetyt levyt, kylmävalssatut levyvalmisteet, sähkölevyt, tinapinnoitetun levyn valmistamiseen tarkoitettu levy, kylmävalssatut levyt, rullina tai suorina levyinä;
- e) putket: saumattomat teräsputket, hitsatut teräsputket, halkaisija yli 406,4 mm.

LIITE VII

Alueellisen investointituen hakulomakkeeseen täytettävät tiedot

1. Tuensaajaa koskevat tiedot:
  - Nimi, päätoimipaikan rekisteröity osoite, päätoimiala (NACE-koodi).
  - Yrityksen ilmoitus, että se ei ole pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivoissa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys.
  - Ilmoitus tuesta (sekä vähämerkityksisestä tuesta että valtiontuesta), jonka yritys on jo saanut muihin investointeihin kolmen edellisen vuoden aikana samalla NUTS 3 -alueella, jolla uusi investointi sijaitsee. Ilmoitus aluetuesta, joka on saatu tai saadaan muilta tukea myöntäviltä viranomaisilta samaan hankkeeseen.
  - Ilmoitus siitä, onko tuensaaja lopettanut saman tai samankaltaisen toiminnan ETA-alueella hakemuksen päivämäärää edeltävien kahden vuoden aikana.
  - Ilmoitus siitä, aikooko tuensaaja lopettaa tukihakemuksen jättöhetkellä harjoitetun toiminnan kahden vuoden kuluessa tuetun investoinnin päättämisestä.
  - Ohjelmasta myönnetyn tuen osalta: ilmoitus siitä, että toimintaa ei ole siirretty, ja sitoumus.
2. Tuettavaa investointia koskevat tiedot:
  - Investoinnin lyhyt kuvaus.
  - Lyhyt kuvaus alueeseen kohdistuvista oletetuista myönteisistä vaikutuksista (esimerkiksi luotujen tai säilytettyjen työpaikkojen määrä, T&K&I-toiminta, koulutus, klusterin perustaminen ja hankkeen mahdollinen vaikutus alueen talouden vihreään⁽¹⁾ ja digitaaliseen siirtymään).
  - Sovellettava kansallinen tai EU:n oikeusperusta (tai molemmat).
  - Töiden suunniteltu alkaminen ja investoinnin loppuun saattaminen.
  - Investoinnin sijaintipaikka (sijaintipaikat).
3. Investoinnin rahoitusta koskevat tiedot:
  - Investointi- ja muut kustannukset, ilmoitetun tukitoimenpiteen kustannus-hyötyanalyysi.
  - Tukikelpoiset kustannukset yhteensä.
  - Investoinnin toteuttamiseen tarvittava tukimäärä.
  - Tuki-intensiteetti.
4. Tiedot tuen tarpeesta ja sen odotetusta vaikutuksesta:
  - Lyhyt selvitys tuen tarpeesta ja sen vaikutuksesta investointia tai sijaintipaikkaa koskevaan päätökseen. Tähän on sisällyttävä selvitys vaihtoehtoista investointia tai sijaintipaikkaa koskevasta päätöksestä, jos tukea ei myönnetä.
  - Ilmoitus, jossa todetaan, että tuensaaja ja investoinnin toteuttavat toimeksisaajat eivät ole tehneet sitovaa sopimusta.

⁽¹⁾ Mukaan lukien tarvittaessa tiedot siitä, onko investointi ympäristön kannalta kestävä EU:n luokitusjärjestelmäasetuksen (EU) 2020/852 (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13) tai muiden vastaavien menetelmien mukaisesti.

LIITE VIII

Kappaleessa 136 tarkoitetut tiedot

Suuntaviivojen kappaleen 136 kohdassa 2 tarkoitettuihin yksittäisiä tukia koskeviin tietoihin on sisällyttävä seuraavat:

- yksittäisen tuensaajan nimi ⁽¹⁾
  - nimi
  - tuensaajan tunniste
- tuensaajan tyyppi soveltamisajankohtana:
  - pk-yritys
  - suuri yritys
- alue, jolla tuensaaja sijaitsee, NUTS II -tasolla tai alemmalla
- tuensaajan pääasiallinen toimiala kyseisen tuen osalta NACE-kolminumerotason (kolminumeroinen numerokoodi) mukaan ⁽²⁾
- tukiosa kokonaislukuna kansallisessa valuutassa
- jos tuen nimellismäärä on eri kuin tukiosa, tuen nimellismäärä ilmaistuna kokonaislukuna kansallisessa valuutassa ⁽³⁾
- tukiväline ⁽⁴⁾:
  - avustus / korkotuki / velkojen poistaminen
  - laina / takaisinmaksettavat ennakot / takaisinmaksettava avustus
  - takuu
  - veroetuus tai verovapautus
  - riskirahoitus
  - muu (täsmennettävä)
- myöntämispäivä ja julkistamispäivä
- tuen tarkoitus
- tuen myöntävän viranomaisen nimi tai myöntävien viranomaisten nimet
- tapauksen mukaan toimeksisaaneen yhteisön nimi ja valittujen rahoituksen välittäjien nimet
- tukitoimenpiteen viite ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Lukuun ottamatta liikesalaisuuksia ja muita luottamuksellisia tietoja perustelluissa tapauksissa ja komission suostumuksella (komission tiedonanto, annettu 1 päivänä joulukuuta 2003, salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä, C(2003) 4582 (EUVL C 297, 9.12.2003, s. 6)).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1893/2006, annettu 20 päivänä joulukuuta 2006, tilastollisen toimialaluokituksen NACE Rev. 2 vahvistamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3037/90 ja tiettyjen eri tilastoaloja koskevien yhteisön asetusten muuttamisesta (EUVL L 393, 30.12.2006, s. 1).

⁽³⁾ Bruttoavustusekvivalentti tai tapauksen mukaan investoinnin määrä. Toimintatuen tapauksessa voidaan ilmoittaa vuotuinen tukimäärä tuensaajaa kohden. Verojärjestelmien tapauksessa määrä voidaan ilmoittaa kappaleen 139 mukaisia vaihteluvälejä käyttäen. Julkaistava määrä on suurin sallittu veroetuus eikä kunakin vuonna vähennetty määrä (esim. verohyvityksen tapauksessa on julkaistava suurin sallittu verohyvitys eikä todellista määrää, joka mahdollisesti riippuu verotettavasta tulosta ja vaihtelee joka vuosi).

⁽⁴⁾ Jos tuki myönnetään useammista tukivälineistä, on ilmoitettava välinekohtaiset tukimäärät.

⁽⁵⁾ Komission jaksossa 3 tarkoitettua ilmoitusmenettelyssä ilmoittama viite.

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

■ Euroopan unionin
julkaisutoimisto
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI